

הלכות מזוזה

מראה מקומות

פרק א

מקומות החייבים במזוזה

בית שער מרפסת אכסדרה

ודירת ארעי

חלק ב

הוצאת מכון הם חיינו

A project of
קהל חזון אלימלך

בעזרת החונן לאדם דעת
המראה מקומות בקובץ זו נתקבצו על ידי

גרשון סגל

הערות יתקבלו בשמחה נא לשלחם

Questions@heimchayeinu.org

חורף תשפ"ג

קונטרסים על נושאים אחרים של מכון הם חיינו

אפשר להשיג כאן

www.heimchayeinu.org

תוכן העניינים

גמרא יומא דף י. – יא. (שתי נקודות בסוף עמוד א"ר כל הלשכות עד ת"ר בשעריך שבריש יא.)..... 1

גמרא סוכה דף ח: (שתי נקודות ריש העמוד א"ר לוי עד תנו רבנן גנב"ך)..... 4

גמרא מנחות דף לג: - לד. (אמר רבה בר שילא עד איתמר לול בריש לד.)..... 5

הריף הלכות מזוזה דף ה: – ו: (אמר רבה בר רב שילא סוף ה: עד שתי נקודות איתמר לול בדף ו., ושם סוף העמוד שתי נקודות ת"ר בשעריך עד ובית התבן ריש ו:)...... 7

הרא"ש הלכות מזוזה סימן יב - יג, וריש ט"ו..... 9

רמב"ם הלכות מזוזה פרק ו הלכות ג, ו סוף ז (בית שער עד הסוף), והלכה ח, סוף ט (סוכת חג בחג עד הסוף) עם הראב"ד והכסף משנה..... 11

טור יורה דעה סימן רפ"ו סעיפים ו – ו, וסעיפים יא - יב..... 14

שולחן ערוך שם עם הנושא כלים..... 17

ערוך השולחן יו"ד סימן רפ"ו סעיפים כה – ל"ו..... 21

סוכה פרק ראשון סוכה

גג א טושי"ע א"ח ט"ו
מלו ספיק ב:
גב ב מ"י פ"ו מהלכות
מוחה הלכה ט סמג
עשין כג טושי"ע י"ד ט"ו
רפו ספיק י:
גה ג ד ה מ"י פ"ה
מחלכות סוכה הלכה
ט סמג עשין מג טושי"ע
א"ח ט"ו מלטה:

(א) מנחת מ"ב, (ב) (מהר"ם
מוחק זה).

הגהות הב"ח

(א) ה"ס ד"ה ריבועא
דנפיק וכו' וקמ"ת מ"ה וכו'
מנו עיגולא חילתא דהייט
חילתא מכל עיגולא:

גליון הש"ס

גמ' תנו רבנן גב"ד ע'
ניטין דף מה ע"ב מוס'
ד"ה כ"ה:

לענין רש"י

פורק"א, א. אכסדרה.

אבל ריבועא מגו עיגולא פלגא. כשאתה מרבע בתוך העיגול אתה מוסיף ממנו חצי השיעור הנשאר בו דהיינו מילתא דכוליה הלכך לשש עשרה ריבוע לרין העיגול המקיפו סביב להיות עשרים וארבע: ולאו מילתא היא. דהא ראינו דלא הוי שיעורא כולי האי אלא שיהא רחב כשיעור אלכסונו של מרובע

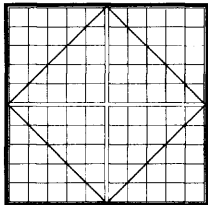
וכל אמתא דריבועא אמתא ותרי חומשי' באלכסונו: שפי סוכות של יולרים. כך היה דרך של יולרי כלי חרס צימיהן עושין להם שמי סוכות זו לפניו מונו צפינימית הוא דר ומלניע קדרותיו וצמילונה הוא עושה מלאכתו ומוליא קדרותיו למכור: פנימים אינה סוכה. אם צא ליצב צמוכה צגא לשס סוכה ואע"ג דלא צעינן סוכה לשס חג דהא כתיב הלל קיימא לן דמכשרי סוכה ישנה צמתיניתין (דף טו.) הכא אינה סוכה דלא מינכרא מלמא דלשס סוכה הוא דר בו דהא כל ימות השנה דייר התם ורוז שמשישו וסעדומו ושינתו שס: ומייצב צמוזס. לעולם משוס דכל דירתו צה: היולונה סוכה. יולא צה ידי חובתו ואין לרין לקומרה ולעשותה לשס חג כתיב הלל ומשוס היכרא דמלמא ליכא למיסקר דכיון דכולה שמה לאו הכא דייר והשתא דייר צה איכא היכרא: ופטורה מן המזוזה. לעולם דלאו דירה היא שאינה עושה אלא ללמא וללא דרך שס ולהכניס שס מגרים: וסיהוי כתיב שער הפנימים. דק"ל צמנחות צהקונן רצה (דף ג'.) דחייב צמוזס מדרבנן. צית שער פורק"א בלע"ו שלפני הצית: משוס דלא קביע. לא זו ולא זו דבר קבוע ואין הפנימית חשונה להיות לה צית שער: סוכה גוים. שעושה לדור צה צימות החמה: סוכה מ"מ. אפילו פחותה מאלו ולקמיה מפרש מאי היא: מאי כהלכסה. מאי אמתא לאשמעינן דאילו שמהא ללמא מרובה מחמתה ודבר צהש לסקן בו פשיטא אטו משוס דריעא צמילי אחרנייתא שאל נעשית לשס סוכה תתכשר אף בצפולות: אמר רב חסדא. האי כהלכסה דקאמר הוא שמסוככת יפה דמוכחא מלמא שעשייתה הראשונה ללל היתה ולא לניעות צעלמא דאע"ג דסוכה לשס חג לא צעינן לשס סוכה צעינן וללל הוא דמיקריא סוכה שמסוככת מן החורב: רקב"ש. סימן רועים קיימים צורגנין שומרי פירות. ולקמן פריך מאי גריעומייהו דהני מהך דלעיל דקרי ליה סוכה מכל מקום: רועים. שעשו סוכה צדה ליצב צמוכה מפני השרב ושומרים לאנס: קיימים. שומרי קניעות השטוחין צדה לייצב: צורגנין. שומרי העיר. וכוון ישראלים הם אבל סוכה זו לא לשס חג נעשית: סוכה מכל מקום. דאפילו פחות מאלו והיינו הך דלעיל דמפרש לקמן דהאי תנא חשיבי ליה הני משוס דישאלים נינהו וחיבין צכוסה וראויה סוכתן להכשיר יותר מסוכת גב"ד גוים נשים צהמה כומיס שאין חיבין צכוסה: אלימא. חשונה להכשיר: סוכה רקב"ש לא קביעי. פעמים רועין כאן ופעמים רועין כאן כשאלכו את המרעה וכן קיימים כשיצבו הולכין להם וסותרין סוכתן: מתני'

פירש צקונטרס כשאתה מרבע בתוך העיגול אתה נוטל ממנו חצי השיעור הנשאר בו דהיינו מילתא דכולה הלכך לשש עשרה ריבוע לרין העיגול המקיפו סביב להיות כ"ד ודבר צימה הוא זה מה ענין זה אלל זה אלא יש לפרש ריבועא דנפיק

מגו עיגולא פלגא מרוחבו של עוגל מחזיק רוחב הריבוע נמצא וזוית של ריבוע המגיעין עד העיגול כפליים על רוחב הריבוע דקא סבר כל אמתא דריבוע תרי אמות צאלכסוניה ומימה היאך טעו צמדה רבי יוחנן ודייני דקיסרי דמאחר שלל מדדו הדבר היאך עשו כלל על דבר שאינו ויש לומר דצבלה צידס לשון זה של ריבוע מגו עיגולא פלגא והוא אמת לענין המקום ולא לענין אורך החוט המקיף והרוחב למקום הריבוע צצמון העיגול מתמעט חצי של ריבוע דהוא מילתא דכולי עיגול מדע שאס תעשה ריבוע של עשר על עשר ותחלקנו שמי וערבי ותחזור ותעשה ריבוע צפנים צאלכסוניה

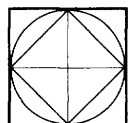
רבינו חננאל

וגרסינן בפרק חלקן שבין שתי חצרות, אמר ר' יוחנן חלקן עגול צריך שיהא בהיקיפו כ"ד טפחים ומהן שנים ומשהו בתוך י' שאם ירבענו נמצא משוה בתוך י' למה לי כולי האי מכריזי מל שיש בהיקיפו ג' טפחים יש בו רחב טפח ב"יב טפחים סגי. ושנינו הני מילי בעיגולא אבל בריבועא כ"ו, ואסיקנא ב"יז נבי חומשי' סגי. ושנינו ר' יוחנן דאמר כ"דייני דקיסרי דאמר ריבועא דנפיק מגו עיגולא פלגא. ואקשינן והא ליחא לדייני דקיסרי, ושנינו לטעוהא דדייני דקיסרי קאמר. נמצאת שמועה ד' יוחנן אליבא דדייני דקיסרי אמורה. אמר ר' מאיר משום ר' לוי. שתי סוכות של יוצרים כ"ו. פשוטה היא. תנו רבנן סוכה גוים, סוכה נשים, סוכה בהמה, סוכה כותיש, סוכה מכל מקום כשירה, ובלבד שתהא עושה לצל ומסוככת כהלכתא. וכן סוכת רועים, סוכת קייצין, סוכת צורגנין, סוכת שומרי פירות, סוכה מכל מקום כשירה. ואסיקנא סוכה גוים וסוכת נשים וכיוצא בהן דלאו בני חיובא נינהו אם היא עושה לצל ומסוככת כהלכתא כשירה, וכל שכן סוכת רועים וקייצים וצורגנין ושומרי פירות דבני חיובא נינהו שסוכתם כשירה.

של ריבועים קטנים כענין שפירשתי לעיל נמצא ריבוע פנימי חלוי של חילון ואם תעשה עוגל של עשרה על

עשרה בתוך ריבוע החילון יהא העגול בין שני הריבועים זה הוכחנו שמרובע יתר על העיגול רביע אם כן העיגול יתר על הריבוע הפנימי חלוי של פנימי דהיינו (תילתא דעגולה דהיינו) רביע של ריבוע חילון וקמ"ת צימה דלא נקט ריבועא דנפיק מגו (ע) עיגולא דהיינו מילתא מכל העגול כי היכי דנקט עיגולא דנפיק מגו ריבועא ריבועא דהיינו ריבועא מכל הריבוע לכן יש לפרש דהאן מרי מילי קיימי דאייירי כעין שפירשתי שעושה עיגול בתוך ריבוע וחוזר ועושה ריבוע

אחר בתוך אותו עיגול ואמתא למימר שנתמעט העוגל רובע של ריבוע החילון וריבוע פנימי נתמעט מריבוע חילון פלגא ורובע ופלגא קיימי אריבוע חילון ואם תאמר והלא ריבוע של צבעה על צבעה אם תעשה צו עוגל של צבעה על צבעה אמות ותחזור ותעשה בתוך העוגל ריבוע של אלכסונו צבעה כמדת העוגל הוה ליה ריבוע פנימי חמשה על חמשה לפי חשבון של אמתא ותרי חומשי' צאלכסוניה ומשכחת לה בריבוע פנימי יתר מחליו של חילון דיש צפנימי כ"ה רצועות של אמה על אמה וצחילון לא משכחת אלא מ"ט ויש לומר שזה תלוי צמה שהוכחנו דחשבון של אמתא ותרי חומשי' אינו מכוון דאיכא טפי וא"כ אין צריבוע הפנימי ה' על ה' דאם היה צו ה' על ה' היה אלכסונו עולה טפי מו': ור"ה ח"ו חיצונה בית שער צפנימית ותתחייב צמוזסה. וצית שער חייב צמוזסה כדתניא

צהקונן רצה (מנחת דף ג'.) צית שער אכסדרה ומרפסת חייבין צמוזסה וצימה דצפרק קמא דיומא (דף י"א.) וסו אמרינן דממעטינן להו צמוזסה מדכתיב צית מה צית מיוחד לדירה ילאו אלו שאין מיוחדין לדירה ויש מחלקין בין פתוחין לצית ולפתוחין לגינה וקשיא דאם כן הוה ליה לשנויי הכי התם צמנחות (ס) דפריך דלרצ חסדא דאמר אכסדרה פטורה מן המזוזה וז"ל הא דאורייתא הא דרבנן והא

דלא משני התם צמנחות דמשמע ליה דרצ חסדא פטורה לגמרי קאמר אפילו מדרבנן: סוכת כותים. כל הך דקחשיב הכא אמר צשמעתי דלאו צני חיובא נינהו דקסבר גרי אריות הן והא דלמר פרק שני דיצמות (דף כד:) דלחד גרי אריות וחד גרי חלומות הלכה כגרי חלוי צחיובא נינהו דקסבר גרי אריות והא דלמר פרק שני דיצמות מלבים (ב ד') את ה' היו יראים ואת אלהיהם היו עוזדיט ומאן דלמר כותים גרי אמת קסבר דאחר כך ניתקנו: סוכה

קבא ד מ"י פ"ו מהל' מפילין
ה"ל"ז (פנת עין כן)
טו"ש ע"ד מ"י רפ"ט כ"ג
וכי רפ"ט ע"ג
קבא ב מ"י ט"ז פ"ה הלכה
ח טו"ש ע"ד מ"י רפ"ט
ט"ז ע"ד
ג טו"ש ע"ד מ"י פ"ו רפ"ט
ט"ז ע"ד
קבא ד מ"י ט"ז פ"ה הלכה
טו"ש ע"ד מ"י רפ"ט
קבא ב מ"י ט"ז פ"ה הלכה
טו"ש ע"ד מ"י רפ"ט
ט"ז ע"ד

תורה אור השלם

1. ה' שוקף ז' צלף על ד'
ימין: תהלים קבא ה'

לעני רש"י

פלוטריא. טלא.
אוישירא. מוזה
פחה. עמוד או קורה
המורה צורת פחה.
מגנה לרלה.
אלואירא (אלהירא).
זוהרה. מוספה.
קמברא. חרה.
לואירא (לואירא). צרף.

שיטה מקובצת

16 תיבת טלא להרחיקה מן
כ"י יותר משליש נמקח:
17 שיפסג במזוזה מיר:
18 בפחה שאחורי הדלת.
רש"י פ"י ב' לשונות ולשון
ראשון צ"ל שאחור לשון
שבבבוע (העמיד) לפני
פחתים (וצדן) ימין ביאה לפני
ולוח ולשון שני שפה הלפני
דפה עני הוא זה לפחה
שאחורי הדלת: וז"ל פ"ה
בפחה שאחורי הדלת. פ"ה
כגון במקצועות הבית כ"י
לפחותי קשה או תריווהו
מפחותי הדלת: וז"ל פ"ה
מבפחה לה דרך ימין לה
ולוח וצ"ל באחת פחותה
להירא באחת פחותה לתוך
ואו דרך דרך ימין לוח ולוח
צ"כ: (ו"ל תורה נדר. כאיר
(והיבת כבית שער נמקח).
דנהו דאמרין לעיל גבי כ"י
הדוקי חייב כשתי מוזהות
ואפי' בפחה של דף החצר
היינו דוקא חצר אבל
קטונות אינו עשוי כל כך
להשמיל ולא מחייב במזוזה.
ת"ח: 19 מנינה לבית. פ"ה
בלשון אחר אם כשהוא
פחה כ"י עיקר קטונות
חייב ואפי' דאמרין לעיל
לחצר אחר היכר בית ה"מ
בפחה שבין גברי לנשי
התריווהו הייבין ולבא אלא
לידע איהו דרך ימין לוח וזהו
אוליגן בתי היכר ציר אבל
לפטר כשהיכר ציר במקום
שנור ודאי לא אוליגן בחתיה
עוד דפטו סבר דאף ללטר
אוליגן בתי היכר ציר. ת"ח:
ז"ל תוס' מהר"ם מגינה לבית
היינו פחה קטונות שהבאין
מן הגינה דרך בית שער
בנסקי כ"י לקטונות כ"ע לא
פליגי דחייב כ"י פליגי בבית
לגינה פחה החיצון ויצא
בבית שער לגינה שהוציאן
מן הבית דרך בית שער
ויצאין בו לגינה כ"י פשיטא
בלשון ראשון וצ"ל אלא דמי
בית שער הגינה דהבא דמי
שער הדלת לעיל דבית שער
החצר וצ"ל יתיר מבית שער
הגינה ועוד פ"י לשון אחר
עיקר. ע"כ: 19 מ"י ע"ד עיקר
קטונות ומ"ס גינה עיקר:
20 פ"ה. והיינו סף המזוזה:
21 כ"י. המזוזה אם יש בו
או בארו מלבן שטלה על:

ומאי תחילת שלישי העליון דקאמר אהרחיקה. שומר לא ירחיקנה
מן התקרה. וזכרושמי משמע צ"פ דמגילה דכשהפחה
גבנה הרבה מניחה כנגד כפיו וחולק על הש"ס שלנו. מ"ר:
דלית אהו תקרה. פירוש מקום
אינו עוה אלא האבנים
מן הכיפה אכן נכנסת ואלכן יולאמ
וכענין זה דלית ליה שיקפי שאין שם
מוזות אלא האבנים בולטות כגון שני
חומה וכענין זה (איתא) צ"פ דעירובין
(דף י"א). גבי סוכה ומה שפ"י הקונו'
לשון אחר דלית ליה תיקרה שאין
הבית מקורה (ט) קשה מי גרע משערי
חלירות דלייבין נמוזה כדאמר פרק
קמף דיומא (דף י"א). מ"ר:

איספילדי דבי מר. סוגיא

דשעמין מוכחא
דהיינו אכסדרא ולא כמו שפ"י
בקונו' צ"פ דכ"ג בתרא (דף י'
דהיינו טרקלין נחה ובערוך פירש
דהיינו מערה דמתרגמינן (מהל"ס נג)
בזכרו מפי שאלו צמעה
באיספילדי וסוגיא דכ"ג בתרא
קשיא לפ"י הערוך דמשמע הסם שיש
באיספילדי כשורי וליבני וצמעה
ליכא כשורי וליבני ועוד דקאמרין
הסם מעיקרא באיספילדי והשמה
אינדונא פירוש לפי שנה אשמה
אפומא דאיספילדי ואי באיספילדי
היינו מערה אין לך חדר אבל
ממערה. (ט) מ"ר:

אכסדרה ומרפסת חייבין

במוזה. וכן משמע
צ"פ דסוכה (דף ט'). דבית שער
חייב נמוזה גבי שתי סוכות של
יולרים זו לפניו מוז דפתיך ומיהו
מיונה בית שער לפנימית ומתחייב
נמוזה ומיהו צ"פ דיומא (דף י"א).
תינו יכול שאני מרבה צ"ב בית שער
אכסדרה ומרפסת תלמוד לומר
(ז' בית כ"י ו"ל דהסם מדאורייתא
והכל מדרבנן (ט) והר"ר יתכן אלפס
מירן דהכל כפומה לבית. מ"ר:
כשהוא

דעבידי מיתבי בית שער באכסדרה רומיתא
דבי רב אכסדרה דבי רב אכסדרה רומיתא
אמר רחבה אמר רב יהודה בי הרוזיק חייב בשתי מוזהות מאי בי הרוזיק
אמר רב פפא סבא משמיה דרב בית שער הפתוח לחצר ובתימא
פתוחין לבית שער ת"ד בית שער הפתוח לגינה ולקטונות רבי יוסי אומר
גידון כקטונות וחכ"א גידון ז' כבית שער רב ושמואל דאמרי תרווייהו
פליגי בבית כולו עלמא לא פליגי דחייב מאי טעמא ביאה דבית היא כי
דאמרי תרווייהו מבית לגינה רכולי עלמא לא פליגי דפטור מאי טעמא פיתחא
דגינה הוא כי פליגי מגינה לבית מר סבר ביאה דבית הוא ומר סבר כולה

אכסדראות דבי רבש: בית שער. בית קטן שטוחין בל שער חלירות ויוצג שם הפתח:
נמוזה. מדרבנן. קשה לזכרי (א) היא דקמתי חייבת באכסדרה דבי רב. שיש לה ד' דעות אלא שאין אכסדרה לסקך: **אכסדרה**. כמב"ר: פחה
באכסדרה רומיתא. עשויה (ז) חלונות חלונות וקורין לרא"י: **בית שער הפתוח לתוך כ"י**. בעי צ' מוזהות כ"י אחת באכסדרה שנת בית שער
לזתים ולחת צפתה שמתן החצר לבית שער: **ב"א נדון כקטונות**. ולר"ך מוזה: **נדון כ"י כבית שער**. באר"ט ואין לר"ך מוזה: **מגינה**
לבית. בלוחו פחה שצ"ן הגינה לבית שער דכ"ע חייב דביאת בית שער הוא אותו שער ב"א שבו נכנסין (ז) מן הקטונות (לבית שער כשרוצים
ליכנס לגינה ולהכי קרי ליה מגינה לגינה. ולי נראה איכפא מגינה לבית היינו פחה הקטונות) שהבאים מן הגינה דרך בית שער נכנסין בו
לקטונות כ"ע לא פליגי דחייב: **כ"י כי פליגי מביה לגינה**. פחה החיצון שיואל מגינה (שערן) לגינה שהיואלין מן הבית דרך בית שער יואלין בו
לגינה: **מר סבר**. עיקר בית שער ב"א כ"י לשם נכנסת קטונות נעשה והוי כשאר בית שער דלמלא שחייבין כל פתחיו נמוזה: **כ"י ומר סבר**.
עיקר בית שער לגינה נעשה ליליאה מקטונות לגינה הילכך נדון באר"ט (ז) ולא כבית שער: (ח) מר סבר הפתח לשם קטונות נעשה ויחייב מוזה
ומר סבר עיקרו לשם גינה עבדי ופטורה. ל"א ועיקר היא מגינה לבית אם כשהוא פתח פחה מגינה לבית (ז) והיכר ציר הוי בבית דכ"ע
לא פליגי (ט) דחייבת: **קטונות עיקר**. וחייב ואף על גב דליר סוכב בגינה דכי אמרינן לעיל (ע"א) הלך אחר היכר ציר הני מילי צפתה
דבין מרי בתי דתרווייהו עיקר אצל הכל עיקר קטונות ולשמה נעשה חייב ומר סבר עיקרו לשם גינה עבדי ופטור:
והילכתא

דאיספילדי דבי מר. סוגיא
דשעמין מוכחא
דהיינו אכסדרא ולא כמו שפ"י
בקונו' צ"פ דכ"ג בתרא (דף י'
דהיינו טרקלין נחה ובערוך פירש
דהיינו מערה דמתרגמינן (מהל"ס נג)
בזכרו מפי שאלו צמעה
באיספילדי וסוגיא דכ"ג בתרא
קשיא לפ"י הערוך דמשמע הסם שיש
באיספילדי כשורי וליבני וצמעה
ליכא כשורי וליבני ועוד דקאמרין
הסם מעיקרא באיספילדי והשמה
אינדונא פירוש לפי שנה אשמה
אפומא דאיספילדי ואי באיספילדי
היינו מערה אין לך חדר אבל
ממערה. (ט) מ"ר:

אכסדרה ומרפסת חייבין
במוזה. וכן משמע
צ"פ דסוכה (דף ט'). דבית שער
חייב נמוזה גבי שתי סוכות של
יולרים זו לפניו מוז דפתיך ומיהו
מיונה בית שער לפנימית ומתחייב
נמוזה ומיהו צ"פ דיומא (דף י"א).
תינו יכול שאני מרבה צ"ב בית שער
אכסדרה ומרפסת תלמוד לומר
(ז' בית כ"י ו"ל דהסם מדאורייתא
והכל מדרבנן (ט) והר"ר יתכן אלפס
מירן דהכל כפומה לבית. מ"ר:
כשהוא

דעבידי מיתבי בית שער באכסדרה רומיתא
דבי רב אכסדרה דבי רב אכסדרה רומיתא
אמר רחבה אמר רב יהודה בי הרוזיק חייב בשתי מוזהות מאי בי הרוזיק
אמר רב פפא סבא משמיה דרב בית שער הפתוח לחצר ובתימא
פתוחין לבית שער ת"ד בית שער הפתוח לגינה ולקטונות רבי יוסי אומר
גידון כקטונות וחכ"א גידון ז' כבית שער רב ושמואל דאמרי תרווייהו
פליגי בבית כולו עלמא לא פליגי דחייב מאי טעמא ביאה דבית היא כי
דאמרי תרווייהו מבית לגינה רכולי עלמא לא פליגי דפטור מאי טעמא פיתחא
דגינה הוא כי פליגי מגינה לבית מר סבר ביאה דבית הוא ומר סבר כולה

אכסדראות דבי רבש: בית שער. בית קטן שטוחין בל שער חלירות ויוצג שם הפתח:
נמוזה. מדרבנן. קשה לזכרי (א) היא דקמתי חייבת באכסדרה דבי רב. שיש לה ד' דעות אלא שאין אכסדרה לסקך: **אכסדרה**. כמב"ר: פחה
באכסדרה רומיתא. עשויה (ז) חלונות חלונות וקורין לרא"י: **בית שער הפתוח לתוך כ"י**. בעי צ' מוזהות כ"י אחת באכסדרה שנת בית שער
לזתים ולחת צפתה שמתן החצר לבית שער: **ב"א נדון כקטונות**. ולר"ך מוזה: **נדון כ"י כבית שער**. באר"ט ואין לר"ך מוזה: **מגינה**
לבית. בלוחו פחה שצ"ן הגינה לבית שער דכ"ע חייב דביאת בית שער הוא אותו שער ב"א שבו נכנסין (ז) מן הקטונות (לבית שער כשרוצים
ליכנס לגינה ולהכי קרי ליה מגינה לגינה. ולי נראה איכפא מגינה לבית היינו פחה הקטונות) שהבאים מן הגינה דרך בית שער נכנסין בו
לקטונות כ"ע לא פליגי דחייב: **כ"י כי פליגי מביה לגינה**. פחה החיצון שיואל מגינה (שערן) לגינה שהיואלין מן הבית דרך בית שער יואלין בו
לגינה: **מר סבר**. עיקר בית שער ב"א כ"י לשם נכנסת קטונות נעשה והוי כשאר בית שער דלמלא שחייבין כל פתחיו נמוזה: **כ"י ומר סבר**.
עיקר בית שער לגינה נעשה ליליאה מקטונות לגינה הילכך נדון באר"ט (ז) ולא כבית שער: (ח) מר סבר הפתח לשם קטונות נעשה ויחייב מוזה
ומר סבר עיקרו לשם גינה עבדי ופטורה. ל"א ועיקר היא מגינה לבית אם כשהוא פתח פחה מגינה לבית (ז) והיכר ציר הוי בבית דכ"ע
לא פליגי (ט) דחייבת: **קטונות עיקר**. וחייב ואף על גב דליר סוכב בגינה דכי אמרינן לעיל (ע"א) הלך אחר היכר ציר הני מילי צפתה
דבין מרי בתי דתרווייהו עיקר אצל הכל עיקר קטונות ולשמה נעשה חייב ומר סבר עיקרו לשם גינה עבדי ופטור:
והילכתא

אכסדראות דבי רבש: בית שער. בית קטן שטוחין בל שער חלירות ויוצג שם הפתח:
נמוזה. מדרבנן. קשה לזכרי (א) היא דקמתי חייבת באכסדרה דבי רב. שיש לה ד' דעות אלא שאין אכסדרה לסקך: **אכסדרה**. כמב"ר: פחה
באכסדרה רומיתא. עשויה (ז) חלונות חלונות וקורין לרא"י: **בית שער הפתוח לתוך כ"י**. בעי צ' מוזהות כ"י אחת באכסדרה שנת בית שער
לזתים ולחת צפתה שמתן החצר לבית שער: **ב"א נדון כקטונות**. ולר"ך מוזה: **נדון כ"י כבית שער**. באר"ט ואין לר"ך מוזה: **מגינה**
לבית. בלוחו פחה שצ"ן הגינה לבית שער דכ"ע חייב דביאת בית שער הוא אותו שער ב"א שבו נכנסין (ז) מן הקטונות (לבית שער כשרוצים
ליכנס לגינה ולהכי קרי ליה מגינה לגינה. ולי נראה איכפא מגינה לבית היינו פחה הקטונות) שהבאים מן הגינה דרך בית שער נכנסין בו
לקטונות כ"ע לא פליגי דחייב: **כ"י כי פליגי מביה לגינה**. פחה החיצון שיואל מגינה (שערן) לגינה שהיואלין מן הבית דרך בית שער יואלין בו
לגינה: **מר סבר**. עיקר בית שער ב"א כ"י לשם נכנסת קטונות נעשה והוי כשאר בית שער דלמלא שחייבין כל פתחיו נמוזה: **כ"י ומר סבר**.
עיקר בית שער לגינה נעשה ליליאה מקטונות לגינה הילכך נדון באר"ט (ז) ולא כבית שער: (ח) מר סבר הפתח לשם קטונות נעשה ויחייב מוזה
ומר סבר עיקרו לשם גינה עבדי ופטורה. ל"א ועיקר היא מגינה לבית אם כשהוא פתח פחה מגינה לבית (ז) והיכר ציר הוי בבית דכ"ע
לא פליגי (ט) דחייבת: **קטונות עיקר**. וחייב ואף על גב דליר סוכב בגינה דכי אמרינן לעיל (ע"א) הלך אחר היכר ציר הני מילי צפתה
דבין מרי בתי דתרווייהו עיקר אצל הכל עיקר קטונות ולשמה נעשה חייב ומר סבר עיקרו לשם גינה עבדי ופטור:
והילכתא

דאיספילדי דבי מר. סוגיא
דשעמין מוכחא
דהיינו אכסדרא ולא כמו שפ"י
בקונו' צ"פ דכ"ג בתרא (דף י'
דהיינו טרקלין נחה ובערוך פירש
דהיינו מערה דמתרגמינן (מהל"ס נג)
בזכרו מפי שאלו צמעה
באיספילדי וסוגיא דכ"ג בתרא
קשיא לפ"י הערוך דמשמע הסם שיש
באיספילדי כשורי וליבני וצמעה
ליכא כשורי וליבני ועוד דקאמרין
הסם מעיקרא באיספילדי והשמה
אינדונא פירוש לפי שנה אשמה
אפומא דאיספילדי ואי באיספילדי
היינו מערה אין לך חדר אבל
ממערה. (ט) מ"ר:

אכסדרה ומרפסת חייבין
במוזה. וכן משמע
צ"פ דסוכה (דף ט'). דבית שער
חייב נמוזה גבי שתי סוכות של
יולרים זו לפניו מוז דפתיך ומיהו
מיונה בית שער לפנימית ומתחייב
נמוזה ומיהו צ"פ דיומא (דף י"א).
תינו יכול שאני מרבה צ"ב בית שער
אכסדרה ומרפסת תלמוד לומר
(ז' בית כ"י ו"ל דהסם מדאורייתא
והכל מדרבנן (ט) והר"ר יתכן אלפס
מירן דהכל כפומה לבית. מ"ר:
כשהוא

דעבידי מיתבי בית שער באכסדרה רומיתא
דבי רב אכסדרה דבי רב אכסדרה רומיתא
אמר רחבה אמר רב יהודה בי הרוזיק חייב בשתי מוזהות מאי בי הרוזיק
אמר רב פפא סבא משמיה דרב בית שער הפתוח לחצר ובתימא
פתוחין לבית שער ת"ד בית שער הפתוח לגינה ולקטונות רבי יוסי אומר
גידון כקטונות וחכ"א גידון ז' כבית שער רב ושמואל דאמרי תרווייהו
פליגי בבית כולו עלמא לא פליגי דחייב מאי טעמא ביאה דבית היא כי
דאמרי תרווייהו מבית לגינה רכולי עלמא לא פליגי דפטור מאי טעמא פיתחא
דגינה הוא כי פליגי מגינה לבית מר סבר ביאה דבית הוא ומר סבר כולה

אכסדראות דבי רבש: בית שער. בית קטן שטוחין בל שער חלירות ויוצג שם הפתח:
נמוזה. מדרבנן. קשה לזכרי (א) היא דקמתי חייבת באכסדרה דבי רב. שיש לה ד' דעות אלא שאין אכסדרה לסקך: **אכסדרה**. כמב"ר: פחה
באכסדרה רומיתא. עשויה (ז) חלונות חלונות וקורין לרא"י: **בית שער הפתוח לתוך כ"י**. בעי צ' מוזהות כ"י אחת באכסדרה שנת בית שער
לזתים ולחת צפתה שמתן החצר לבית שער: **ב"א נדון כקטונות**. ולר"ך מוזה: **נדון כ"י כבית שער**. באר"ט ואין לר"ך מוזה: **מגינה**
לבית. בלוחו פחה שצ"ן הגינה לבית שער דכ"ע חייב דביאת בית שער הוא אותו שער ב"א שבו נכנסין (ז) מן הקטונות (לבית שער כשרוצים
ליכנס לגינה ולהכי קרי ליה מגינה לגינה. ולי נראה איכפא מגינה לבית היינו פחה הקטונות) שהבאים מן הגינה דרך בית שער נכנסין בו
לקטונות כ"ע לא פליגי דחייב: **כ"י כי פליגי מביה לגינה**. פחה החיצון שיואל מגינה (שערן) לגינה שהיואלין מן הבית דרך בית שער יואלין בו
לגינה: **מר סבר**. עיקר בית שער ב"א כ"י לשם נכנסת קטונות נעשה והוי כשאר בית שער דלמלא שחייבין כל פתחיו נמוזה: **כ"י ומר סבר**.
עיקר בית שער לגינה נעשה ליליאה מקטונות לגינה הילכך נדון באר"ט (ז) ולא כבית שער: (ח) מר סבר הפתח לשם קטונות נעשה ויחייב מוזה
ומר סבר עיקרו לשם גינה עבדי ופטורה. ל"א ועיקר היא מגינה לבית אם כשהוא פתח פחה מגינה לבית (ז) והיכר ציר הוי בבית דכ"ע
לא פליגי (ט) דחייבת: **קטונות עיקר**. וחייב ואף על גב דליר סוכב בגינה דכי אמרינן לעיל (ע"א) הלך אחר היכר ציר הני מילי צפתה
דבין מרי בתי דתרווייהו עיקר אצל הכל עיקר קטונות ולשמה נעשה חייב ומר סבר עיקרו לשם גינה עבדי ופטור:
והילכתא

אכסדראות דבי רבש: בית שער. בית קטן שטוחין בל שער חלירות ויוצג שם הפתח:
נמוזה. מדרבנן. קשה לזכרי (א) היא דקמתי חייבת באכסדרה דבי רב. שיש לה ד' דעות אלא שאין אכסדרה לסקך: **אכסדרה**. כמב"ר: פחה
באכסדרה רומיתא. עשויה (ז) חלונות חלונות וקורין לרא"י: **בית שער הפתוח לתוך כ"י**. בעי צ' מוזהות כ"י אחת באכסדרה שנת בית שער
לזתים ולחת צפתה שמתן החצר לבית שער: **ב"א נדון כקטונות**. ולר"ך מוזה: **נדון כ"י כבית שער**. באר"ט ואין לר"ך מוזה: **מגינה**
לבית. בלוחו פחה שצ"ן הגינה לבית שער דכ"ע חייב דביאת בית שער הוא אותו שער ב"א שבו נכנסין (ז) מן הקטונות (לבית שער כשרוצים
ליכנס לגינה ולהכי קרי ליה מגינה לגינה. ולי נראה איכפא מגינה לבית היינו פחה הקטונות) שהבאים מן הגינה דרך בית שער נכנסין בו
לקטונות כ"ע לא פליגי דחייב: **כ"י כי פליגי מביה לגינה**. פחה החיצון שיואל מגינה (שערן) לגינה שהיואלין מן הבית דרך בית שער יואלין בו
לגינה: **מר סבר**. עיקר בית שער ב"א כ"י לשם נכנסת קטונות נעשה והוי כשאר בית שער דלמלא שחייבין כל פתחיו נמוזה: **כ"י ומר סבר**.
עיקר בית שער לגינה נעשה ליליאה מקטונות לגינה הילכך נדון באר"ט (ז) ולא כבית שער: (ח) מר סבר הפתח לשם קטונות נעשה ויחייב מוזה
ומר סבר עיקרו לשם גינה עבדי ופטורה. ל"א ועיקר היא מגינה לבית אם כשהוא פתח פחה מגינה לבית (ז) והיכר ציר הוי בבית דכ"ע
לא פליגי (ט) דחייבת: **קטונות עיקר**. וחייב ואף על גב דליר סוכב בגינה דכי אמרינן לעיל (ע"א) הלך אחר היכר ציר הני מילי צפתה
דבין מרי בתי דתרווייהו עיקר אצל הכל עיקר קטונות ולשמה נעשה חייב ומר סבר עיקרו לשם גינה עבדי ופטור:
והילכתא

16 (ועל לב"ן ב' פ"ו א"י.
17 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
18 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
19 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
20 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
21 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
22 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
23 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
24 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
25 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
26 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
27 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
28 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
29 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
30 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
31 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
32 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
33 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
34 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
35 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
36 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
37 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
38 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
39 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
40 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
41 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
42 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
43 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
44 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
45 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
46 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
47 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
48 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
49 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
50 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
51 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
52 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
53 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
54 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
55 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
56 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
57 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
58 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
59 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
60 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
61 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
62 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
63 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
64 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
65 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
66 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
67 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
68 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
69 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
70 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
71 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
72 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
73 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
74 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
75 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
76 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
77 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
78 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
79 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
80 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
81 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
82 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
83 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
84 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
85 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
86 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
87 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
88 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
89 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
90 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
91 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
92 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
93 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
94 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
95 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
96 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
97 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
98 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
99 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט
100 (ועל ע"א ד"ה ח"ל רפ"ט

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה צפתה וכו'
(ב) יקבע מוזה בפנים תלול:
(ג) ד"ה צפתין ל"ל אחר ד"ה
הא ז"ל: (ד) ד"ה חייבת וכו'
לח"י ה"ק: ואפי' מ"ה
באכסדרה דבי רב היא
דקמ"ו ש"ס אל סכ"ב
דפנות אלא ששוקפת
חלונות סמ"ד: (ו) ד"ה
באכסדרה רומיתא עשויה
דפנות נמוכות שאין
מגינות לתקרה סמ"ד וכו'
כ"י פ"ה צ"ב דף י"א ע"ב:
(ח) ד"ה מר סבר צפתה וכו'
דחייב ה"ק ואפי' מ"ה כי
פליגי בבית לגינה דהיידי
ציר הוי בגינה מר סבר
קטונות עיקר חייב ואפי' מ"ה

מוסף רש"י

מצוה להניח טפחה
הסמוך להי"ו. אם היה
עני תלול' נמסר או ה'
כגון חומת אבנים ויטתה
תלול טפחה סמוך להי"ו
דלמא לקמן שיטת נמוזה
די אחר לגינה וכו' י"ג
שיפגע נמוזה מיר.
דקמ"ו פנע מניח כ' אחת
לשמה. ע"כ. פיתחי
נמוזה. פתחין שמתחין ל"א
פחתים מקולקלין שמתחין
תיקון מנו וכן אשמאי חסר
מוזות. שוקפת. מוזות
שמתחו אבנים מכלן ומכלן
אין יולא ואין נכנסת ואין
ז' לז"ל פחה תוקרה. שאין
בלול כגון למעלה מן הפתח
אלא כ' לסתל חלוק צפתה
עד לאסו ותרובין י"א.
דפנות דבי רב. דפנות
סבין לה אלא ששוקפת
לזוהת באכסדרה רומיתא.
שוקפת דפנות נמוכות שאין
מגינות לתקרה. בית שער.
בית קטן אפליגי פחה טרקלין
וקורין לו סיקוף גע"ז
בורפתה אלח"י והיכה
פחה עליה פתוחין לו וילגן
עולין דרך ימין אחר שערין
דלמ"ד ויבא בחתו י"א.
בית שער. סיקוף גע"ז
שלמי הבית וכו' חייבין
במוזה. מדרבנן. סוכה ח.

א מיי פיה מהל' תפילין סמך עשין כג טו"ד טי
רפט: ב מיי פ"י שם סמך עשין כג טו"ד טי
רפד רפט: ג מיי פ"ק שם סמך עשין כג טו"ד טי
סי רפה ורפו:

מסורת הש"ס

א דף לג: ב דף לו: ג תהלים קמ"א א ואלף ד ג"ל גבוה
ה ג"ל תכרה ו ג"ל ורין ו ג"ל ת"ח ג"ל ה
מונחות בנחית מעמוד:

קובץ הנהוה

ב"ה (א) ג"ל לו: (ב) ג"ל אלף קמנו: (ג) ג"ל
רבי: (ד) כלן שייך ד"ה גמטה המוקד ל"ה.
ועי לעיל ע"ה בנחית ב"ה ח"ה ו' (ה) ג"ל מוח
קפ: (ו) ג"ל הוה: (ז) ג"ל פ"מין הינו עמודים:
(ח) ג"ל נפתח: (ט) ג"ל טוהו: (י) נחלה שלש
ג"ל: (יא) ג"ל מלגן או פ"ס בייבה רחב טפח כ"ו
ל"ל ומי' ויש נחמק: (לב) ג"ל הספיה: (לג) ג"ל
דשוק: (לד) ג"ל ז"ש: (לה) ג"ל והר"ס מהל' דלפי
לנחלה יבול לתמה גבוהה של פתח וכן הוה גמ'
יע"ש נחמק: (לו) ג"ל טהור לא ימין כנתיבות:
(לז) ג"ל והט"ס והר"ס לא פירש כן ג"ש
פירש ב"ה:
(א) ג"ל תמוך אשור מרומה עמד אשור:
אנ"ש ר"ה [א] ק"ל לפי זה ארץ נהוה כל העולם
לכר כל הספרים היבול מעמוד וגם
לפרש"י ו"ל תפילין ח"ה מתיקן כמחיה מעמוד:
ס"ה"ה ר"ה [ב] ו"ל [ג] ו"ל היו מוחות של רבנו
מאר מרובעגור כמין נ"וין כספיה: [ד] א"ע"ג
לגנני פתח מערבי לא היו ימין כניסה ועיין במדרש:

שלישי הנבחרים

א נפי' הנגד פ"י רש"י ור"ה ור"ה ור"ה הטור
מקדיקין יואין פ"י עיניה וקובעין ח"ה בוקיה
זיליה שניבה ינון טיה והר"ס מהל' כג שנהוה הט
ב ומי' כג שניבה נחלה שלש (התחמק)
העליון של גובה המער והם קבועה למעלה מה
שניה והוא שומקוקה ע"ה המסקף טפה והר"ס
ע"ה כמין כרבינו:
לשון ריא"ו וינחמה נחלה שלש העליון ולמעלה
ומי' אומר שמונה גבוהה שלש העליון וז"ל שמשלש
העליון ולמעלה מזהה כ"ה המסורה קבועה:
לחיות כ"ה א"ה טיה המכסיה:
ג כמין הטור בית שאינו מקורה פטור והם מקלמ'
מקורה ומקלמ' ינון מקורה כמין המכס' אם הקיבו
אלה הפתח חייב ואם לאו פטור וכמין טוה שאין הבית
חייב במוזהר אלא העמוד לו להלכות קודם
שקבענה. ולא נהרסו והר"ס ו"ל שאין חיוב המוזהר
מ"ה בנחמה:
לשון ריא"ו וכל הפתחים שיש להם פלימן מן
הדורין ויקרה הממלה א"ע"ג שאין להם בלחות
חיובן במוזהר:
לשון ריא"ו ד' וכן ראו' לומר כמין סמך ראש פתחו
על פני רחבו של פתח א"ע"ג שהיו פני הכותל שיו
ותלקין אוילי ולא נעשו למחוק הפתח חייב דומה לפנים
והיו הוא כמין פתח שאין לו אלא פנים אחד ופטור מן
המוזהר וכן היא שיטת מ"ה:

כשנכנסין בו נומין המוזהר: א"ל טלי דשי כנישה. פירש"י העמוד סופים כננין
תחלה ואח"כ אקבע המוזהר דגמרינן מלית דכמיז ביה תעשה ולא מן העשוי
ואז הוה קבענה תחלה המוזהר בספיין והדר הספיין כננין ה"ל עשוי במוזהר קודם
שנבנו ליה מזהר וקשה לי להל"ל קבע ספיין כנישה ועוד דלקמן [גף 97]:

לנשי: ריש גלותא א"כנה ביתא אמר ליה לרב
נחמן קבע לי מוזהרת א"ל תלי דשי כנישה אמר
רבי יהודה אמר שמואל עשאה א כמין נגר פסול
אני והא כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר מוזהרת
דבי רבי כמין נגר עשויין וההוא פיתוחא דהוה
נפיק ביה רבי לבי מדרשא לא הוה עביד ליה
מוזהרת לא קשיא הא דעבידא כסיכתא הא
דעבידא כאסתורא והא ההוא פיתוחא דהוה
עילל ביה רב הונא לבי מדרשא ועביד ליה מוזהר
התם ירגיל הוה דא"ר יהודה אמר רב במוזהר
הלך אחר הרגיל: א"ר יודא אמר רב מתנה אמר
שמואל ב מצוה להניחה בתחלה שליש העליון
אמר רבא מצוה להניחה כמפה הסמוך לרה"ר
מאי טעמא רבנן אמרי כי היכי התפגע ביה
מצוה מיד ורב הונא מסורא אמר כי היכי
דינבמריה א"ר תננא בא וראה שלא הרגל
הקב"ה מרת ב"ו מולך ב"ו בפנים ועבדיו משמרין
אותו מבחוץ אבל הקב"ה משמר את ישראל
מבחוץ שנאמר י"ה שומרך ה' צלך על יד ימינך
דרש רב יוסף בר אבא משמיה רבא העמיק
לה שפה פסולה תאני העמיד לה מלבן של קנים
התך שפופרת לא קנה והניחה אמר רב הא
כריה רבא לא שנו אלא שהעמיד ולבסוף התך
הניח אבל חתך והניח ולבסוף העמיד לא משום
תעשה ולא מן העשוי אמר רבא הני פיתחו
שימאי פטורין מן המוזהר מאי פיתחי שימאי פלוגי
בה רב רוחמי ורב יוסף חד אמר דלית ג' להו
תקרה וחד אמר דלית להו שקיפי אמר רבה בר
רב שיילא אמר רב חסדא אכסדרה ד פטורה מן
המוזהר ואף על פי שיש לה פצימין מ"ט לחוקין
תקרה הוא דעבידו מיתבי בית שער אכסדרה
ומרפסת חייבת במוזהר הכא במאי עסקינן
באכסדרה דבי רב אכסדרה רבי רב אנדרונא
מעליא הוא באכסדרה רומיתא אמר ר' רחבה
אמר רב יהודה בי ארזיקי חייב בשתי מוזהרות
מאי בי ארזיקי אמר רב פפא סבא משמיה רב
בית שער הפתוח לחצר ובתים הפתוחות לבית

בין זו לזו ופתח לכל בית לרה"ר ואמרין לקמן מוזהר דרך ימין לבניה א' או
ליניה והכל נפתח שנין זו לזו לא יעשוין כי ליפתח בניה וזו ליפתח
יניאה אי מהאי אי מהאי אלא להלן אחר מור שגדל הניר שהדלת סובב בו
אזוהי לז' שהמור בו שובב בית ודך ימין שנכנסין (א) אלא נומין מוזהר:
ה"י דשי כנישה. העמוד הספיין כננין
תחלה ואח"כ המוזהר דגמרינן מלית
דכמיז תעשה ולא מן העשוי ואז הוה
קבענה תחלה המוזהר בספיין והדר
הספיין כננין הוה עשוי המוזהר קודם
שנבנו ליה מזהר: עשאה כמין נגר.
שקבענה ומתנה ע"ה עשאה כמין נגר.
הגרין כמותל: פסולא. כמין נגר.
בזלוק [בספן]: ההוא פיתוחא דע"ה ביה
רבי אבי מדרשא. פתח קטן היה לרבי
(ב) נמקומו צבית המדרש ונכנס ויזאל
(ג) כדי שלא יעריח תלמדיו לעמוד לפניו
אם יעבור פניו: כי יביחא. יתד נגר
של אומנים פסול: כי אסתורא. מקום
(א) חיצור השוק והרגל מעמוד ל"א
כאסתורא כמו שמקום חיצור השוק
והרגל היה זקוף ולמעלה והרגל
סובב כך הניחה המוזהר כשרה האיל
ולקחה אחד זקוף: ועביד ליה מוזהר.
ולעיל ארמינן ללא עביד (א) מוזהר:
ריני' ההו. ריש גמ' ויזאל ויזאל צבית
המדרש באותו פתח: הלך אחר הרגיל.
אם יש עני פתחים לתוך אחד חלומה פתח
שרגול ליכנס ולאחז בו יזמר בו יזמ
במוזהר: בתחלה ש"ש העליון.
מודד לממטה למעלה שני שליש הפתח
ולכשיכניס בתחלה שליש העליון יזמ
המוזהר (ד): דייבירה. לכל הבית כולו
מן העליון ע"י ד' ימינך. היינו מוזהר
שאלו ליד ימין כנתיבות: העמיק החור
בפה. וקבע בו המוזהר פסולה: העמיד.
לפתח מלבן של קנים: מלבן. (ה) מוזהר:
ויבכורו התך. המיטה מלאת הקנים
שיוי מלנין ומן המיטה מלאת מקום
תתך: אבא התך. בשפופרת הבית המוזהר
במזוזה ואח"כ הניח את המלבן צבית לא
דכמיז תעשה ולא מן העשוי: שימאי
שימאי. מקולקלן ואשמין כמו וקן שמשאי:
תקרה. אסקופה העליונה: שיקפ. מוזהר.
ל"א דלית ליה תקרה שאין הבית מקורה.
שקפי אסקופה העליונה: אבסדרה. ג'
דפנות סמומות בלא פתח והרצועות
פתוחה לגמרי מתחת אכל יש למעלה

דופן מעט המחזיק את הסךן ואזוהי פתחה לאו פתח (ו): וא"ע"ג שיש א"ה
פצימין. (ז) היינו פצימין עמודין: לחוקין תקרה. לתוך התקרה שלש פסול
הוא דעביד ולא לשם פתח: בית שער. בית קטן שעשין בלד שער חלונות
ויושב בו שומר הפתח: מרפסת. העשוי לפני העליונה וכל בני העליונה יואלזין
בו ויורדין ממנה בפתחה דרך פוסל לחצר: דבי רב. רבא: אנדרונא. מדר
גמור: באכסדרא רומיתא. העשויה חלונות חלונות: בי ארזיקי. מפרש
בסמוך: בית שער הפתוח לחצר בו' לרך שמי מוזהר: אחת (ח) צבית

נמוקי יוסף

הוא חסוב בית וצדקן ימין שנכנסין בו לרך מוזהר: שרי פסול כנישה. העמד
הספיין כננין תחלה ואח"כ אקבע בהם המוזהר דגמרינן מלית דכמיז תעשה
ולא מן העשוי לפיכך קודם שיהיו קבועים הספיין חייב לראי לתם מוזהר בהם:
כמין נגר. כלומר שהעמד המוזהר נפק בשכניה ולא בעמיה: פסולה.
דמלוה לקבעה בזקופה כספר מורה דלריוו שהיא דרך כבוד: כסיכתא. כיתד
קובעין בחור פסולה שאינו דרך כבוד: כאסתורא. כמין נגר של השוק
שמקלמ' עומדת ומקלמ' שוכבת (ט) והשוק זקוף והרגל סובב כשרה
הואיל וראש אחד זקוף: רב הונא וכו'. א"ע"ג שהיה פתח קטן ולא היה בו
היכר ז"ר (ו) והיכי אמרת הלך אחר היכר ז"ר: רגול הוה. הכנסין לבית
המדרש ויזאלין היו צאין באותו פתח: אחר הרגיל. ואם יש צ' פתחים לתוך
אחד בפתח שרגילין ללאח ולבא יותר בו יזמ המוזהר: בשלש העליון. מודד
מלמטה למעלה שני שליש הפתח וכשיכניס בתחלה שליש העליון יתן את המוזהר
ודוקא לכחלה (ס) אכל דיעבד משלש העליון ולמעלה כשר א"ע"ג שאינו
בתחלה השלש דילמינן מקלמ' תפילין ח"ה קשירת תפילין גבוהה הראש
כדאמרין מקום שמוחו של מיטוק רופס ח"ה נמינת מוזהר גבוהה הפתח
לכומר שאסור להניחה בשלש האצבעי אלא בשלש העליון: נעפיה הסמוך
וכו'. כלומר שאם יש לחלל הפתח ששה טפחים קודם שיגיע דלת מזהר
להניחה נעפיה הסמוך לרה"ר ויפריש עומה כי היכי דיפגע במזהר קודם שיכנס
רגלו לחלל הפתח: דייבירה. ששומר כל הבית מן המוקד ומשני' כל
מה דילנין להוציא המוזהר כלפי רשות הרבים נזיל: על יד ימינך. היינו
מוזהר (ט) לז' ימין שהוה כנתיבות: העמיק החור. שנתן שם המוזהר טפח
א"ע"ג שהינתן שם המוזהר בהלכה פסולה: מלבן של קנים. שלש מלבן מוחות
עך ועשה לה זורת פתח של קנים: מלבן. הוא המוזהר: אבסדרה. פתח
לאחר שקבע המלבן בצורת הפתח מתך הקנה החלול ונתן המוזהר בתוכו:
שימאי. מקולקלן. תקרה. היינו אסקופה העליונה: שקפי. א"ע"ג שיש לו
תקרה למעלה רחבה אם אינו צולט מתחת (ו) התקרה כשעבור טפה שהלכת
סוקף ומכה בו ומעכבו מלאת חור כדרך כל הדלתות אינו ראו' למוזהר:
אכסדרה. צמ שיש לה ג' דפנות סמומות בלא פתח ורצועות פתוחה לגמרי
מתחת אכל למעלה סמוך לתקרה יש דופן מעט המחזיק את הסךן: פטורה. היאיל ופתוחה כולה מלמטה אין ראו' להניח מוזהר לחתו דופן רביעית מזה
התך: אכסדרה דבי רב. שיש לה ארבע דפנות אלא שאין חייב דלשתיים גבוהות מזה
טפחים: רומיתא. שהינה עשויה חלונות חלונות וטובה קמ"ל שחייבת במוזהר: אידורא. חלון
שעל השלש מחזיתו נמי אינם שלמות מלמטה: בית שער הפתוח לחצר וכו'

שמן בית שער לבנים ואחת מפתח שמן החצר לבית שער: קישוניה: חדר: נידון בקישוניה. ולרין מוזהה: נידון בבית שער. (א) ואין לרין: מגינה לבית. בלוחו פתח שבין גינה (ב) לבית שער: דבילי עמא חייב. (ג) לבית שער (ה) ארמו שער שבו נכנסין מן (ה) הקישוניה [דרכן] בית שער כשרואין ליכנס (ו) לגינה ולהבי קרי ל"י (ז) מבית לגינה (א) ולי נראה איפכא (ח) מגינה לבית היינו פתח (ה) העשוי ללכת מן הגינה אלן הקישוניה שהבאין מן הגינה דרך בית שער נכנסים בו לקישוניה כולי עלמא לא פליגי דחייב כי פליגי מבית לגינה פתח החילוק היולא מבית שער לגינה שהיואלין מן הבית דרך בית שער יואלין בו לגינה: ג"ה סב" עיקר גינה. עיקר בית שער לגינה נעשה לילאה ויבאה ופטור ומר סב"ד נעשה לקישוניה נעשה והי כשאר בית שער וחייב ל"א ועיקר מגינה לבית אס כשהוא פומח פתח מגינה לבית הדיכר הליך הוי לבית דכ"ע לא פליגי לחייב (י) כ"פ מבית שער לגינה דיכר ל"ר הוי בגינה מ"סן עיקר קישוניה וחייב לעיל ה"ך שהיכר סוכב בגינה לדי אמרין לעיל ה"ך אחר היכר ל"ר ה"מ ג"ה במי דמרייהו עיקר בית שער הכא עיקר קישוניה ולשמה נעשה [גינה] וחייב: גינה עיקר. ולשמה נעשה לשומר ופטור: ל"א הפתח מן הבית ע"ע"ה. וזו דרכן ארובה פלמטע עליה (ט) ועשוין לה ד' מחילות סביב המעלות למטה כדי שלא ירד אדם מן העליה לבית כי אס צדשות (י) ועשוין פתח במחילות וכן עשוין בני העליה ד' מחילות סביב דרך הארובה למעלה ובהן פתח: א"ה י"ש שני פתחים: כדפרש"י: א"ה צ"ב. דלע"ג דרגיל צמד מייניה טפי דהא דלמר לעיל ה"ך אחר הרגיל ה"מ מרי מתיס לו אלל לגני חד לא בטלי. (ט) ל"א לעיל נעשה ר"ק ל"אלס לנד אלל הכא נעשה לכל בני הבית והי מנווין פתחים הרבה (ה) אע"פ שנתמטע עתה התשמיש ואין לריבין אלל לאחד מהן: דאקרא. נקדן וזית הבית: והא אין ל"א פצימין. מוזהות אלל ראשי הכתלים: (ז) ע"ה. כלומר אלל ע"ה כמו (ז) מרי כלומ' אלל ראשי הכתלים הן הן הפלימין: א"ה א"ה פצימא. שהיה הפתח אלל (ח) מפתח וירי הפתח הוא הויה ואין אלל כלום: (א) אין ל"א פצימין. אלל סף שסוגין: ר"י מאיר. מפרש לקמן דמחייב במוזהה לבית שאין לו אלל פליס אחד: מאי ת"מורא. מנלן דמימין: מימין בבוא איש בית ה'. כשהיה אדם נכנס בפתח עורה המזרחי והולך למערב הוי אמו רחוק מימין (ט) צ"ה אלל המונח אלמל דרך מימין הוי יבאה: מיעט הכתוב פצימין. שאס אין לו אלל פליס אחד חייב: ע"ה. שהיא גבוהה עשרה כוונת ארבעה כשעור פתח קודם שמתחיל לקר: (ז) ס"ליקן ל"הו הלכות מוזהה

לכו שיקפי שם מוזהה אלל הכאניס צולטוט כמו שני חומה ויבכה"ג א"ה אלל כפי"ק דערוינין גבי סוכה ומה שפרש"י בלשמה אחינה דלית לכו תקרה שאין הבית מקורה קשה דמי גרע משערי חצרות דחייבין במוזהה כדליתא כפי"ק דיומא (דף י"א). ונראה לי דלאן דליה ממחר לבית דלמר דרכו להיות כן ושמשו לידת הבית אלל בית אין רחוי לבית דירה כשאליו מקורה וכן כהן הרמב"ם דבית שאינו מקורה פטור מן המוזהה: והלכא כרז ושמאל לחומרא. ופרש"י ומלרין מוזהה לתרוייהו דסבד כ"י יוסף ולא ידענה למח פירש כן דהא דפסקו תלמודא כרז ושמאל לחומרא היינו דמחמירין טפי מרבה ורז יוסף ועלילס סבד כהכמיס ורלתי שכתוב בגמרא ורז אשי עבד כרז ושמאל לחומרא ומדקאמר כרז ושמאל לחומרא תלמט דכ"י רכני יוסף דלא הוה ליה ליתמי אלל דעבד כרז ושמאל אי ס"ל כהכמיס: **א"ה לריאה א"ע"ג דלא רגיל אלל כהד.** פרש"י והא דלמחר ה"ך אחר הרגיל כגון במי (ק) ורגיל צמד ויטיל אידך לגינה אלל תלמט לגני חד לא בטלי עוד פירש לשון אחר מתשובת הגאונים ה"ך אחר הרגיל שבני אלס רגילין ללמח אלל כן (י) ונלמטו פתח דרבי שאינו ע"ה אלל לו לבדו ולאחרי פתח דרבי הוה שהיה לבית א"ה פתח אלל שניס או ג' פתחים לבית אחד ועשו כולס בשביל בני הבית שהס מריבוס ופתחים אותו בזית מריבה ומדיר והולכר לו פתחים הרבה כולס חייבין במוזהה ואע"פ שנתמטע מן שמשיש ואינס לריכיס עתה לכוס אלל לאחד מהסן: **פ"הא דאקרא.** כגון שהפתח ממלל כל המזרח ומגיע לו (לדורס ולפנין: והא לית ליה פלימין אלל כותלי הבית של לפני ודרוס: ע"ה פלימין. בלמח אע"פ שאין נרלן כפלימין אלל כותלי הבית שנתמטע עד שם מ"מ פלימין הס: רב מרי אילקע וכו'. והיה כותל הבית לגד ימין הפתח עובר להלכה אלל הפתח וזה לורמו (ט) נמצא שלא היה לו פליס אלל משמאל וקבע ליה המוזהה כפי"ס כשמשאל: כ"י רבי מאיר מוזהו. ונראה דהלכה כ"י מאיר כיון דרבי משמעל ורבי עקיבא קיימי כותלי וכן משמעל לעיל דקאמר אימור דלמר ר"מ מימין משמאל לו אחר משמעל דלי הוה פלימא מימנא הוה גימח ליה דעבד כ"י ר"מ: **דאי קישא לן וכו' הסס כשניס פתחים ולפנין.** (ס) ו"מ מירן דחייבין מדרגין:

שמן בית שער לבנים ואחת מפתח שמן החצר לבית שער: קישוניה: חדר: נידון בקישוניה. ולרין מוזהה: נידון בבית שער. (א) ואין לרין: מגינה לבית. בלוחו פתח שבין גינה (ב) לבית שער: דבילי עמא חייב. (ג) לבית שער (ה) ארמו שער שבו נכנסין מן (ה) הקישוניה [דרכן] בית שער כשרואין ליכנס (ו) לגינה ולהבי קרי ל"י (ז) מבית לגינה (א) ולי נראה איפכא (ח) מגינה לבית היינו פתח (ה) העשוי ללכת מן הגינה אלן הקישוניה שהבאין מן הגינה דרך בית שער נכנסים בו לקישוניה כולי עלמא לא פליגי דחייב כי פליגי מבית לגינה פתח החילוק היולא מבית שער לגינה שהיואלין מן הבית דרך בית שער יואלין בו לגינה: ג"ה סב"ד עיקר גינה. עיקר בית שער לגינה נעשה לילאה ויבאה ופטור ומר סב"ד נעשה לקישוניה נעשה והי כשאר בית שער וחייב ל"א ועיקר מגינה לבית אס כשהוא פומח פתח מגינה לבית הדיכר הליך הוי לבית דכ"ע לא פליגי לחייב (י) כ"פ מבית שער לגינה דיכר ל"ר הוי בגינה מ"סן עיקר קישוניה וחייב לעיל ה"ך שהיכר סוכב בגינה לדי אמרין לעיל ה"ך אחר היכר ל"ר ה"מ ג"ה במי דמרייהו עיקר בית שער הכא עיקר קישוניה ולשמה נעשה [גינה] וחייב: גינה עיקר. ולשמה נעשה לשומר ופטור: ל"א הפתח מן הבית ע"ע"ה. וזו דרכן ארובה פלמטע עליה (ט) ועשוין לה ד' מחילות סביב המעלות למטה כדי שלא ירד אדם מן העליה לבית כי אס צדשות (י) ועשוין פתח במחילות וכן עשוין בני העליה ד' מחילות סביב דרך הארובה למעלה ובהן פתח: א"ה י"ש שני פתחים: כדפרש"י: א"ה צ"ב. דלע"ג דרגיל צמד מייניה טפי דהא דלמר לעיל ה"ך אחר הרגיל ה"מ מרי מתיס לו אלל לגני חד לא בטלי. (ט) ל"א לעיל נעשה ר"ק ל"אלס לנד אלל הכא נעשה לכל בני הבית והי מנווין פתחים הרבה (ה) אע"פ שנתמטע עתה התשמיש ואין לריבין אלל לאחד מהן: דאקרא. נקדן וזית הבית: והא אין ל"א פצימין. מוזהות אלל ראשי הכתלים: (ז) ע"ה. כלומר אלל ע"ה כמו (ז) מרי כלומ' אלל ראשי הכתלים הן הן הפלימין: א"ה א"ה פצימא. שהיה הפתח אלל (ח) מפתח וירי הפתח הוא הויה ואין אלל כלום: (א) אין ל"א פצימין. אלל סף שסוגין: ר"י מאיר. מפרש לקמן דמחייב במוזהה לבית שאין לו אלל פליס אחד: מאי ת"מורא. מנלן דמימין: מימין בבוא איש בית ה'. כשהיה אדם נכנס בפתח עורה המזרחי והולך למערב הוי אמו רחוק מימין (ט) צ"ה אלל המונח אלמל דרך מימין הוי יבאה: מיעט הכתוב פצימין. שאס אין לו אלל פליס אחד חייב: ע"ה. שהיא גבוהה עשרה כוונת ארבעה כשעור פתח קודם שמתחיל לקר: (ז) ס"ליקן ל"הו הלכות מוזהה

קובץ הגהות

ב"ח (ה) ל"ל דר: (ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה ומה שמה הכהנים שומרי הכף חל כל הכסף המונח בית ה' מאי ר"מ: (א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה מוזהה: (ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה כשרואין בו: (ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה כי פליגי מבית כ"י: (ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה ועלוין לה מן הבית כשנעלה: (ט) כ"ה צ"ה א"ה ש"ה ויטוין וכו': (י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (כ) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (ל) ודע"פ ס"ל: (מ) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (נ) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (ס) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (פ) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (צ) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (ק) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (ר) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (ש) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (ת) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"יט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"כ) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"כ"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"כ"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"כ"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"כ"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"כ"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"כ"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"כ"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"כ"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"כ"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"לא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"לב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ו) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ז) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ח) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"י) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יא) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"יד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"א) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ב) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ג) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ד) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ט"ה) ל"י צ"ה א"ה ש"ה (י"ל"ט"ט"

אחת נכנסת ואחת יוצאת. (ד) נמי דלית להו שיקפי אלא אצניס צולטות כמו שני תומה. וכה"ג א"י בפ"ק לעירובין (דף י"א.) גבי סוכה. ומה שפרש"י בלשון אחרת דלית להו מיקרה שאין הציט מקורה קשה דמי גרע משערי חלרות דחייבין במוזה כדאיפתא בפ"ק דיומא (דף י"א.) [ג] ו"ל דאין ראייה מתאר לבית. דתאר דרכו להיות כן ומשמע לדירת הבתים. אבל בית אינו ראוי לבית דירה כשאינו מקורה (לא) וכ"כ הרמב"ם ו"ל דבית שאין לו מיקרה פטור מהמוזה:

יב אמר רבה בר שילא א"ר חסדא אכסדרא פטורה מן המוזה ואע"פ שיש לה פלימין. (ג) מ"ט פלימין לחיוב מיקרה עבדי. מיתבי (ג) בית שער אכסדרא ומרפסת חייבין במוזה. ה"ב צאכסדרא דבי רב. פי' יש לה ד' דפנות אלא שאין מגיעות לספק. אכסדרא דבי רב אדרונא מעליא היא. צאכסדרא רומיתא [ד] עשויה חלונות חלונות. כענין היקף של כומרים. א"ר רבנא ד"ר ר' הירוצי (ג) [ה] מייב צ"ב מוזה. מאי צ"ב הירוצי. א"ר פפא סבא משמיה דרבי צ"ב שער הפתוח לחצר. וכתים פתוחים לבית שער:

יג ת"ר בית הפתוח לגינה ולקטניות רבי יוסי אומר נידון כקטניות. פי' ורצין מוזה. וחכ"א נידון בבית שער פי' וא"ל מוזה. רב ושמואל דאמרי תרווייהו מגינה ולבית כ"ע לא פליגי דחייב. מ"ט עיקר בית הוא. כ"פ מביט לגינה מ"ס עיקר קטניות ומ"ס עיקר גינה. רבה ורבי יוסף דאמרי תרווייהו מביט לגינה כ"ע ל"פ דפטור. מ"ט דביאת גינה הוא. כ"פ מגינה לבית. מ"ס עיקר דגינה ומ"ס עיקר דקטניות. אבי רבא עבדי כרבה ורבי יוסף. ורבי אשי עבדי כרב ושמואל והלכתא כרב ושמואל לתומרא פרש"י ומרצין מוזה לתרווייהו. דקבר כ"י יוסי. ולא ידענא למה פי' כן. והא (ס"א דהא) דפסיק

הגהות ה"ב א פחות מיד אס י"ג עין מלגן או פליס ביניה רחב טפח כ"י כ"ל וחי' י"ג נמחק: שהנאס מן הגינה לבית שער כ"ל:

רש"י ו"י

אכסדרא דבי רב. רבי ר' ד' דפנות אלא שאין מגיעות לספק: אנדרונא. קמנ"א: [מעליא היא]. ושפסא דחייבת במוזה דבית גמור הוא כיון דקטניות גינות ו' עתים: באכסדרא רומיתא. עשויה חלונות חלונות וקורין ליה"ו: בית שער הפתוח לחצר כ"י. בני צ"ב מוזה א' נפתח שמן בית שער לבית ו' שמן החצר לבית שער: יג נידון כקטניות. שהוא חדר קטן ורצין מוזה: נידון בבית שער. כאמר דגינה וא"ל מוזה: מבינה לבית. באמתה פתח שכן הגינה לבית שער ד"ע חייב דביאת בית שער הו'. ולי נראה אפסא' אמו שער שני נכנסין לקטניות שהנאס מן הגינה דרך בית שער נכנסין בו לקטניות כ"ע לא פליגי דחייב כ"פ מביט לגינה פתח החלון שואל מבית לגינה כשיוצא מן הבית דרך בית שער יוצאין בו לגינה: מ"ס עיקר. בית שער כ"י לשם כניסת קטניות נעשה והו' כבית שער דעלמא שחייבים לו פתחי מוזה: ומ"ס עיקר. בית שער לגינה נעשה ליליא מקטניות לגינה הילכך נידון כאורי ולא כבית שער: (מ"ס) הפתח לשם קטניות עבדא ומייב במוזה: ומ"ס עיקר לשם גינה עבד (פטור) ל"א עיקר הוא מגינה לבית אס כשהוא פתוח פתח מגינה לבית היכר זור היא בבית ד"ע ל"פ דחייב: מביט לגינה. כלומר שהיכר זור הו' עיניה: עיקר גינה. שהיכר זור היא גינה: עיקר קטניות. ומייב ואע"ג דזיר סובב גינה דבי אמרין לעיל הך אחר היכר זור הו' מייב בין בני דתרווייהו עיקר אלא הכא קטניות עיקר ומייב: כ"ע ל"פ דפטור. כיון שעיקר זור עיניה דביאת גינה הוא ולא בית: מגינה לבית. כלומר שהיכר זור בבית היא: עיקר גינה הוא. שלא נעשה הבית אלא לשמור (ש"ל) הגינה ולא מהני היכר זור ופטור: קטניות עיקר. שהיכר סובב מפניס ומייב במוזה: להורמא. כלומר דמגינה לבית ד"ע חייב ומביט לגינה דפליגי ר' יוסי ורבנן הלכתא כ"י יוסי דמייב במוזה:

דברי חמדות

נראה אמת אפי' אס י"ג עיני הפליס טפח חסוב הכל כפתח אחד ואפי' לפירוש השני שפירש"י כמו שדרכ לעשות פתח קטן אלא שער הגדול וכו' אפי' לפי זה נראה שפתח החלוק א"ל דשני החס שפתח הקטן נבדל משער גדול לגמרי ונכנס בו כל אחד בלא חצירו אלא הפתח נבדל מן מזה דכשה פתח גס זה נפתח וכן נכנסים ביחד ואין העמוד נעשה אלא לגוי ודאי כחד משיבא ע"כ ו"ל הרשב"א בשו"ת שכתבה פתח אחד ותלוקו עמודים כ"ל שיש היכר זור בזה וזה לזר העמוד הרי הן כשני פתחים ורצין מוזה לכל פתח אלא כשאין צירים לזר העמוד אין העמוד מתלוקו לשני שאינו אלא לגוי דעלמא כענין תלוקות שלנו ומלן א' נקרה ופתח א' נקרה עב"ל: (א) פ' מקום שהדלת שוקף ע"י ב"י. שאין הפתח חייב במוזה אפי' הוא עומד במקום החייב אלא"כ עשוי כתיקוה כיצד שחלה לו שמי מוזה ומשקוף על גביהם ואס אין המשקוף שהדלת שוקף עליו למעלה ישר כ"ך לזון הטור ר"ס רפ"ו ומה שקשה לי עליו אכתוב לקמן כבתיקין מ' וסקיף מ"א: (ב) ו"כ הרשב"א י"ד דבית שאין לו חקרה פטור וכבד עוד היה מקצוע מקורה ומקלון אינו מקורה יראה לי שיש לו חקרה כנגד הפתח שאינו חייב וכבד הר"ר מנוח ד"ל דכשיש במקורה ד' על ד' דוקא וע"ל ס' ט"ו: (ג) מ"ט פציצין לחובק תהרה עבדי. ואמר אפי' חוצה לו לספקלי ד' מר דלית להו פלימי וליה להו מוזהא קטני חווק לתקרה הוא דעבדי וכבד ה"ב דמכאן כתב הרמב"ם חקרה שאין לו כתלים אלא עומדת על עמודים מכאן ומכאן אפי' היא כתמים הבית פטורה לפי שאין לה מוזהות שאלו העמודים להעמיד המקרה הם עשויים דמפרש אפסל ידא היינו חקרה שאין לה כתלים אלא עומדת על עמודים מכאן ומכאן: (ג) בית שער אכסדרא ומרפסת חייבים במוזה. עיין לקמן ס' ט"ו: (ד) חייב בשתי מוזהות. פירש"י אמת במקום שפתוח לבית כו' ומסיים בה שון מהמקום שכתבנו לו מה"ר ופירש ה"ב דה"ק חייב צ"ב מוזהות שון מוזהות שלישיית שהוא חייב בה אס י"ג פתח ר' פתוח לרה"ר ע"כ:

מערדני יום טוב

אמת הא דמניחה בשליש העליון כו' וקאמר עלה בר טברי שאל לרבי יצחק הגע עמך שהיה שער גבוה א"ל נותנה כנגד כתיפי בית מדרשו דרבי חיינה עבדא כן ע"כ ונאמת שלא ה"ל לרבינו להבא אל דמונתא צ"ל כתיפי דלמאי לרבי ליה הלא וגם בחתופים קשה כן אלא בתוס' דיומא היבול הירושלמי כאשר הוא והשתא ל"ק מייב ומו כתבו הוסיף דיומא דרש לומר דבי מדרשו דר' ורבה הווא דר' מינה שיהיה היה ולא של דרס אלא של עמ"כ ע"כ: [ג] אב"י יבוא אחתה בגובהה של פתח ער השקוף. דבגמ' מותביני עליה דשמואל מדרשנו מנייה מן היתקע טפי כתיפי כשהפתח גבוה וכל מקורה כולו כשר למעלה דבי יבוא רבי יוסי אומר וקשרתם ונתתם מה קשריה בגובה (כדאמרין) מקום שמוחו של מיתוק (רופס) אף כתיבה בגובה שמואל דלא נמאן לא כרבי יהודה ולא כרבי יוסי ומשמין אמר רב הונא בריה דרב נתן לעולם כ"י יוסי ומאי חתלה שליט העליון דקאמר להרסקה שלא להרסקה מן הקורה ששלמה עליה יתיר משליש וכתבו החוקשים דירושלמי דלעיל דמניחה מן הכתיפי כשהפתח גבוה חולק על הגמרא שלנו ועיין ד"מ: [ג] [ה] א"ר אמר רבא מנזה להניחה בטפח הסמוך: [ג] ורב הונא בסורא אמר. וכן הוא בר"י אלא בגמרא הגירסא רב חיינה מסורא: [ג] ב"ר רבא. ובר"י א"ל. ועממל רב: א"י [ג] ה"ג פליס קטע לשני פתחים וכן הלשון בטור ס' רפ"ו: [ג] בחותבין בו. וכן אמריה הטור וכן הוא בפירש"י אלא בטור כמוזן בקוף ראימי ממוחסי רפ"ו: [ג] ובהרד"ק פתוח הוא וכן העמיק גם הטור אלא ללשון אלא כשני פתחים

ירחיק מן המשקוף יותר משליש גובהו של פתח. [ג] א"ל יכול לחתה בגובהו של פתח עד המשקוף. (מנחות לג:) [א] אמר רבה (בה) מנזה להניחה כפתח הסמוך לרה"ר. מ"ט רבנן אמרי (יז) כי היכי א' דתפגע ביה מנזה מיד [ט] ורב הונא מסורא אמר (רב) כי היכי דתנטריה לכולא ביתא: א"ר חיינה צא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת צ"ו. מדת צ"ו מלך מצפנים ועבדיו מצחוק ומשמרים אותו. אבל הקב"ה אינו כן עבדיו יושבים מצפנים (כו) והוא משמרן מצחוק שנאמר ה' שומרך ה' לך על יד ימיך. דרש רב יוסף [ט] צריה דרבה משמיה דרבה (כו) העמיק לה טפח פסולה. עשה בה חור עמוק כפנים ונתן המוזה במוכו:

יא תנא פתח שאחורי הדלת אס יש שם טפח צריך מוזה אחרת. (בט) פירש"י כגון שיש מצאנעו בית (ג) עיני קצועים ל"ב פתחיה [ק] מחותכין צו אחד לפיון ואחד למערב וקצעו מוזה (ה) כפליס חבלל הפתח ללפון [ר] וכשהדלת פתוח היא אפורה הדלת. אס יש כפליס עובי הדלת טפח צ"ן פתח לפתח צריך מוזה אחרת לפתח מעבדי הווא"ל ואין המוזה בחללו ואס לאו אין צריך מוזה אחרת שהרי היא כמנומת באותו פתח עלמנו. פ"א (פי') שדך עשירים לעשות פתח אלא שער גדול א' [ממדי] ופתח הקטן א' פתוח תמיד אס יש צננין מלגן או פליס ביניה רחב טפח צריך מוזה אחרת. תיני העמיד לה מלגן של קניס חותך שפופרת של קניס ומניחה. א"ר אחא בריה דרבה ל"ש אלא שהעמיד ולבסוף חתך. אבל חתך והיניח ולבסוף העמיד פסולה משום [ג] מעשה ולא מן העשוי. אמר רבא הני פתחי שימאי פטורין מן המוזה. מאי פתחי שימאי פליגי בה רב רחומי [ח] ורב יוסף מד אמר דלית להו מיקרה וחד אמר דלית להו שיקפי. דלית להו מיקרה צמוס' פירשו (ז) פי' מקום [ח] שהדלת שוקף בה מלמעלה אינו שזה אלא אצני הכיפה

הגהות ה"ב א פחות מיד אס י"ג עין מלגן או פליס ביניה רחב טפח כ"י כ"ל וחי' י"ג נמחק: שהנאס מן הגינה לבית שער כ"ל:

רש"י ו"י

מצוה בטפח הסמוך כו'. פירשתי למעלה: דהינטייה לכל הבית. מן המוקין ומש"ל כל מה דליכילן להווא המוזה כלפי רה"ר נוליא: על יד ימיך. דמוזה ליד ימין הוא כפנימא: העמיק. בחור טפח וקובע צו המוזה א"פ שהינה הכלכה פסולה: יא פתח שאחורי הדלת. כגון מקצעו בית הפליס קטע עני פתחים מחותכים אחד לדרום ואחד למערב וקצעו מוזה כפליס חבלל פתח הדומי וכשהדלת פתוח הו' פתוח למערב אחורי הדלת אס יש עובי כפליס המבדילים טפח בין פתח לפתח צריך מוזה אחרת לפתח מעבדי הווא"ל ואס לאו א"ל מוזה אחרת שהרי כמנתה באותו פתח עלמנו: מלבן של קניס. שלח מלגן מוזה ועשה צורת פתח של קניס: מלבן. הוא סף המוזה: חותך. מתיבה ממחד הקניס שכן מולוסי וימן המוזה באותו מקום חתך: אבל חתך. כשפופרת: והדינה. מוזה נכונה וא"כ העמיד המלגן (לכרות אפסול) צלדה (אל) [פסולה] משום מעשה ולא מן העשוי: פתחי שימאי. פתח וקולקוס ואשמי כמו וכן אשמי דלמרתין קדושין: חיקרה. חקרה עליונה: שוקפי. מוזה. ל"א חקרה שאין הבית מקורה שפתי חקרה עליונה: (פצימין. עמודים) פי' אחר חקרה היינו חקופה עליונה שוקפי אף על פי שיש לו חקרה מלמעלה רחבה אס אינו נולע מתחת החקרה כשעור טפח שהדלת שוקף ומכה צו ומעבט מללאת חוץ דרך כל הלחות אינו ראוי למוזה: יב אכסדרא. בית שיש לו ג' דפנות סמומים בלא פתח והרביעית פתוחה לגמרי מתחת אלא למעלה יש דופן מעט המחוץ את הספק: פטורה. הווא"ל הפתוח כולה מלמעלה אין ראוי להניח מוזה לאותו דופן רביעית מל ימין: פצימין. עמודים אושר"ל: לחזק חקרה. שלא חסול: בית שער. בית קטן שעשין בלד עשירי מיתרו וישב שם שומר הפתח: מרפסת. אלו אייר"א הוא ארוך לפני פתחי עליונה רחבה וכוון עולין דרך שם: חייבת במוזה. מדרבנן:

צלבד וענין הלכה יש למוש לרבי הרמב"ם עכ"ל ה"ב וכו"ו כתיבי בשם החוקשים דירושלמי דלעיל דהניחה וכן כתיפוי חולק על הגמרא שלנו אלא ממדכי כתב מסופק היה ר"י אס היא דירושלמי שהינה ר' מנינא כנגד כתיפוי ליה הלא אגמרא לדין מלגל מלפני צ"ן נטרה לענין ומהי נראה למעלה מכתפי ל ייתנה אס הפתח גבוה כל כך דלא יימחו לעולם במקום שאינה נראית לו וכן משמע מדקאמר מניחה בטפח הסמוך לרה"ר כ"י שיעגע מנזה מיד ע"כ וכן פסק רמ"י ו"ל: (כ) במוזה שהייתה בהפסח הסמוך דרה"ר כו'. וכבד הטור דנראה שאל שיהא לא עיבד ועיין לעיל סעיף ט': (כו) ב"י היכי דהפגע ביה במוזה מיד. וכבד רמ"א בשם מהר"ם יואל מן הבית יתה ידו מן המוזה ואמר ה' ימינו לאחי וגו' וכן כשנכנס אלס לבית יתה ידו על המוזה ויש לו סמך מן המדרש: (כ) והוא משמירן פבוהין. וכבד הטור ר"ס רפ"ה ו"ל צריך לחסר מחד במוזה כמו שאמרנו חכמים כל מי שיש לו חפלין בנכאס וצורעו וליית צבדו מוזהו כשפתחו מוחוק הוא שלא יחטא מפני שיש במוזה יתודו של הקב"ה ומידי בטור ונאמרו יתודו של הקב"ה א"ל בשם מהר"ם יואל על פניו בלמתי יתעורר כו' והיכר בה ילרבו ימיו וימיו דמכיז למען ירבו ימיכם וימי בניכם ואס אינו זכיר בה יתקלרו למלכל הן אהא שומע לאו וכן דרשו חכמים בעון מוזה בניו ונמוזי מתיס קטנים דמכיז דס נפשות אביונים נקיים וסמך ליה לא נמתתת מללתיס ומסיים בה הטור דמ"מ לא יהא כוונת המקימה אלא לקיים מצוה הבורא יתעלה שזונו עליה ע"כ ויכואז כזה כתב רבינו בסוף ההלכות ועיין עוד מה שכתבנו שם בשם ירושלמי חפלין מוזהו אחירו ודומת: (כח) העמיק אה שפח פסולה. אלא לא עמיק כל כך ו"ל הטור ס' רפ"ט כיצד קובעה יסמר אותה במקומים מוזהות הפתח או יתפור בה תפירה ויקבענה בה ובלבד שלא עמיק כו': (כט) פרש"י ביון שיש בבקצוע הבית וכו'. וכבד הטור ס' רפ"ו ויראה מכאן אומן פתחים שהם חלוקים ועמוד באמצע די להם במוזה אמת אפי' אס יש עבדי העמוד שאלס כשאלס למערב וללפון אלא כשני פתחים

אמת הא דמניחה בשליש העליון כו' וקאמר עלה בר טברי שאל לרבי יצחק הגע עמך שהיה שער גבוה א"ל נותנה כנגד כתיפי בית מדרשו דרבי חיינה עבדא כן ע"כ ונאמת שלא ה"ל לרבינו להבא אל דמונתא צ"ל כתיפי דלמאי לרבי ליה הלא וגם בחתופים קשה כן אלא בתוס' דיומא היבול הירושלמי כאשר הוא והשתא ל"ק מייב ומו כתבו הוסיף דיומא דרש לומר דבי מדרשו דר' ורבה הווא דר' מינה שיהיה היה ולא של דרס אלא של עמ"כ ע"כ: [ג] אב"י יבוא אחתה בגובהה של פתח ער השקוף. דבגמ' מותביני עליה דשמואל מדרשנו מנייה מן היתקע טפי כתיפי כשהפתח גבוה וכל מקורה כולו כשר למעלה דבי יבוא רבי יוסי אומר וקשרתם ונתתם מה קשריה בגובה (כדאמרין) מקום שמוחו של מיתוק (רופס) אף כתיבה בגובה שמואל דלא נמאן לא כרבי יהודה ולא כרבי יוסי ומשמין אמר רב הונא בריה דרב נתן לעולם כ"י יוסי ומאי חתלה שליט העליון דקאמר להרסקה שלא להרסקה מן הקורה ששלמה עליה יתיר משליש וכתבו החוקשים דירושלמי דלעיל דמניחה מן הכתיפי כשהפתח גבוה חולק על הגמרא שלנו ועיין ד"מ: [ג] [ה] א"ר אמר רבא מנזה להניחה בטפח הסמוך: [ג] ורב הונא בסורא אמר. וכן הוא בר"י אלא בגמרא הגירסא רב חיינה מסורא: [ג] ב"ר רבא. ובר"י א"ל. ועממל רב: א"י [ג] ה"ג פליס קטע לשני פתחים וכן הלשון בטור ס' רפ"ו: [ג] בחותבין בו. וכן אמריה הטור וכן הוא בפירש"י אלא בטור כמוזן בקוף ראימי ממוחסי רפ"ו: [ג] ובהרד"ק פתוח הוא וכן העמיק גם הטור אלא ללשון אלא כשני פתחים

(ב) אב"י יבוא אחתה בגובהה של פתח וכו'. ו"ל הרמב"ם כתיבה חתלה שליט העליון על גובה השער ואס קבעה למעלה מזה כשירה והוא שירחיקה מן המשקוף טפח ע"כ ונראה צניי דיפה פסק שכן כתב ר' יהודה ואף ר"י לא פליגי כהא דמרחיק טפח מן המשקוף דוק ומשום:

(א) [בגמ' ה"ג] שיעגע מנזה [ג] [ג] (ב) ס"א כפליס. [ג] [ג] (ג) א"י משי"ט. [ג] [ג] (ד) במוס' ה"ג' ובענין כו' דלית כו' [ג] [ג]

ד בית שיש לו מוזה וכו'. ברייתא פ"ק דעירובין (דף י"א): ואמא נמי פ"ק דיומא (דף י"א): כיפה רבי מאיר מחייב ותכמים פוטרים ושום שאם יש צבוליה עשרה שהיא חייבת. ומ"ש רבינו מפני שאין לה משקוף ל"ע שאם הכיפה חשיב משקוף אפילו אין גובה המוזה עשרה טפחים ליחשב ואם אין הכיפה חשיב משקוף כי הוה המוזה גבוהות עשרה טפחים מאי הוה אלו גובה המוזה משוי

פלהדרין. ואפילו לפי גירסת רבינו כיון שכל השערים האלו היו פתוחים ללשכת פלהדרין היו מחייבים במוזה. ומתבאר בגמרא דלינה חייבת במוזה אלא שצנע ימי הפרשה ש"כ: דר שם אכל בשאר ימות השנה פטורה:

ז בית התבן וכו'. ברייתא שם ביתך צית היתומד לך פרט לבית המבן ולבית הבקר ולבית העצים ולבית האולרות שפטורים מן המוזה ויש

מחייבים ופסקו כ"ק: **לפיכך** רפת בקר וכו'. גם זה שם מני רב כהנא קמיה דרב יהודה בית המבן וכו' פטורים מן המוזה מפני שהנשים נאותות בהם ומאי נאותות רוחות א"ל רב יהודה טעמא דרוחותא הא סתמא חייבים והמתא ולא רפת בקר פטורה מן המוזה אלא מאי נאותות מתקשטות וה"ק אע"פ שהנשים מתקשטות פטורים א"ל רב כהנא ושנשים מתקשטות בהן פטורים והמתא רפת בקר פטורה מן המוזה ושהנשים מתקשטות בה חייבת במוזה אלא מאי אית לך למימר מתקשטות תנאי היא לדידי נמי סתמא תנאי היא ובעא רב יהודה לזקמי דסתמא לכ"ע פטור וליתוהו ממתא רפת חייב במוזה ולא רפת בקר בין נשים מתקשטות לאין נשים מתקשטות אלא סתמא תנאי היא עניני שהנשים מתקשטות וכיון דלדיד כהנא לכ"ע מחייב ולרב יהודה נמי למד תנא חייב דרפתין וסתמא נראה מהר"ף שפסק שחייב שכתב אבות שהנשים רוחותא הא סתמא חייבין וכו"כ הרא"ש וקיים בהן ולא כהרמב"ם שכתב דוקא שהנשים מתקשטות בהם עכ"ל. ועמ' רבינו דכיון דפלוהתא דתנאי היא ולא נזכר שם החולקים לדעת הלכה דכרבי מי ואשכחן דפליגי אמוראי במילתא כרב יהודה קיימא לן דכיון דרב כהנא מני קמיה משמע דתלמודי היא ואין הלכה לתלמוד במקום הרב. ולהר"ף והרא"ש איכא למימר דא"ל ללא דתלמוד היה דתלמוד רב הוה וחסך גדול היה כדמוכח בסוף צנא קמא אלא דהכי הוה עובדא דתנא קמיה דרב יהודה: בית שער וכו'. ג"ז ברייתא (ספס) יכול שאני מרבה אפילו בית שער אכסדרה ומרפסת ח"ל בית מה בית מיוחד לדירה יאלו אלו שאין מיוחדין לדירה. ופיכ"ש בית שער בית קטן שעשין לפני פתחי עליות הרבה וכו"ל עולין דרך שם. אכסדרה פרוזדור שלפני בתים עכ"ל. וכחך כן מפני שאכסדרה מאי איריא משום דלינה עשויה לדירה מיפוק ליה משום דאין לה מוזה כדלמדין פרק הקומץ (מנחות ל"ג ב') ומתבאר בפסק זה ולכן כחך דהיינו פרוזדור שלפני בתים. וכחך הר"ף בהלכות מוזה וחי קשיא לך הא דתנאי בית שער אכסדרה ומרפסת חייבות במוזה האם כשצמים פתוחות למוכן וזה דעת רבינו. וא"כ לרישית אנו לפרש לדעת רבינו בית שער חייב בית שער דגיה או דבית העצים וכו' וכן

עמודים מכאן ומכאן אע"פ שהיא כתבנית בית פטורה לפי שאין לה מוזה. שאלו העמודים להעמיד התקרה בהן עשוין: ד"ב בית שיש לו מוזה מכאן ומכאן וכיפה בהן קשת על שתי המוזהות במקום המשקוף. אם יש בגובה המוזהות עשרה טפחים או יתר חייב במוזה. ואם אין בהן עשרה טפחים פטורין מפני שאין לו משקוף: **ה** בית שאין לו תקרה פטור מן המוזה. היה מקצתו מקורה ומקצתו אינו מקורה יראה לי שאם היה הקירוי כנגד הפתח שהוא חייב במוזה ומעמידן הדלתות ואחר כך קובעין את המוזה: ה' הר הבית הלשכות והעזרות ובתי כנסיות ובתי מדרשות שאין בהן בית דירה פטורין לפי שהן קדש. בית הכנסת של כפרים שהאורחין דרין בו חייב במוזה. וכן בית הכנסת של כרכין אם היה בו בית דירה חייב. כל השערים שהיו במקדש לא היה להם מוזהות חוץ משער נקנור ושלפנים ממנו. ושל לשכת פרהדרין מפני שהלשכה הזאת היתה בית דירה לכהן גדול בשבעת ימי ההפרשה: ז בית התבן בית הבקר בית העצים בית אוצרות פטורין מן המוזה שנאמר ביתך ביתך המיוחד לך פרט לאלו וכו"כ בהן. לפיכך רפת הבקר שהנשים יושבות בה יומתקשטות בה חייבות במוזה שהרי יש בה יחוד לדירת אדם. **בית שער**

אכסדרה ומרפסת והגינה והדיר פטורין מן המוזה מפני שאינם עשוין לדירה. אם היו בתים החייבין במוזה פתוחין למקומות אלו חייבין במוזה: ח' לפיכך אחד שערי הצרות ואחד שערי מבואות ואחד שערי מדינות ועיירות הכל חייבים במוזה שהרי הבתים החייבין במוזה פתוחין לתוכן. אפילו עשרה בתים זה פתוח לזה זה פתוח לזה הואיל והפנימי חייב במוזה

בולן

א טור שם ק"י רפ"ז: ב טור שם רפ"ה: ג שם: ד עין צטור שם:

השנת הראב"ד
* מפני שאין עשוין לדירה. כתב הראב"ד ז"ל ממה אני על שער הגינה שפטר שם יש בו בית היה הוא חייב ואם אין שם בית הרי הוא פטור מה לזכך לומר והלא חף בית שאני מקורה אמר שהוא פטור. ואולי אע"פ שיש בה שומירה לגנה אמר שהיא פטורה לפי שאינה קבועה כדי שימחייב לא בית שער שלה ולא שער הגינה עכ"ל:

מרפסת מקום מקורה ופתוחות למוכו גנות או צמי תבן וכו' וכן אכסדרה זו פתוחים למוכה גנות או צמי תבן וכו' כעין מרפסת אלא שהמרפסת זה עגול ואכסדרה עגול מרובע ואכסדרה זו היא כמו אכסדרה דבי רב כלומר שיש לה ארבע דפנות אלא שאין מגיעות לסכך או כלאכסדרה רומיתא שיש לה ארבע דפנות אלא שהיא עשויה חלונות חלונות. וכתב הר"ף בהלכות מוזה ששמי אכסדראות הללו חייבות במוזה והשתא טעמא דאכסדרה זו פטורה לפי שאין פתוחין למוכה צמי דירה ואין דרין צמי שאילו היו דרין צמי זה או היו פתוחין למוכה צמי דירה חייבת: ומ"ש והגינה והדיר: כתב הראב"ד ממה אני על שער הגינה שפטר וכו'. לא שער שלה ולא שער הגינה עכ"ל. ואני אומר דמתיה מעיקרא ליתא לרבנו לא צא להשמיענו שפטורה אלא משום סיפא נקטה שחם היה בית פתוח לה חייב:

ח לפיכך אחד וכו'. גם זה ברייתא שם (יומא דף י"א). אחד שערי בתים ואחד שערי חלרות ואחד שערי מדינות ואחד שערי עיירות חייבין במוזה ופישי"ש שערי

זו שהרי א"ל תלי דשי צרישא ולא א"ל תלי דשי כלומר אע"פ שהכתיבה על המוזה היא מונחת אין מניחין אותה עד שתעמוד הדלת שאין החייב אלא במוזה השער כמו שצ"ל ואלא במוזה בעלמא עכ"ל. ומ"ש וכי דרשיתו סמוכים וכו' הוא לפי שקודם האי עובדא דרב"ג כסתמין רב נתמנן תלמוד ענין

י הר הבית הלשכות והעזרות: ברייתא פ"ק דיומא (דף י"א י"ב) יכול שאני מרבה הר הבית הלשכות והעזרות ח"ל בית מה בית שהוא חול חף כל שהוא חול יאלו אלו שהן קדש: ובתי כנסיות וכו'. ברייתא שם צ"כ שיש בה בית דירה למוכן הכנסת חייב במוזה ואם בית דירה ר"מ מחייב ותכמים פוטרים. ודין בית המדרש שבו לדין דה"כ. ומ"ש רבינו שצ"כ של כפרים סתמו י"ז בו בית דירה ואל כרכים סתמו א"ו בית דירה. הר"ף בהלכות מוזה כתב כן: כל השערים וכו'. גם זה ברייתא שם אלא שצפנפרו גירסתא אחרת והיא כל השערים שהיו שם לא היו להם מוזה חוץ משער נקנור שלפנים ממנו לשכת

מגדל עז

ז הר הבית בו' עד לדירת אלס. פסק קמא דיומא (דף י"א י"ב): בית שער אכסדרה ומרפסת והגינה והדיר פטורין מן המוזה מפני שאינם עשוין לדירה. פסק הקומץ רב (דף ל"ג): ודין קייטות ותכמים אומרים נידון כאור רב ושמואל דאמרי תרייהו מגינה לבית דכ"ע לא פליגי דהייב מאי טעמא צ"ל דבית הוא כי פליגי מבית לגינה מר סבר גינה עיקר ומר סבר קייטות עיקר רב ורב יוסף דאמרי תרייהו מבית לגינה כולי עלמא לא פליגי דפטור מאי טעמא פתחא דגינה הוא כי פליגי מגינה לבית מר סבר צ"ל דבית הוא ואלא דעבידא אבי ורבא עבדי כרבה ורב יוסף ורב אבי עבדי כרב ושמואל להומרא עכ"ל הגמרא. ופסק עיניך וראה ללפולו תנאי ואמוראי כי הו"א פתחא דגינה בלמוד פטורה דכרבי ר"מ ז"ל שנוטים ומוצינים ונחלים לעין וכן פירש רש"י ז"ל. ומה שקשה הראב"ד ז"ל אינו משיב עליו ברצוני כי ידעתי קוטנו ענה מממתי והיה יכול לתרה לכתה פנים אם יראה ונס אמי לא באתי בה החיבור למרן מה שיקשה הוא או לא אחרים על הגמרא אלא מה שיקשה על ר"מ ז"ל אכל מה אעשה שאני אשמוך מדרך הענין ואולי יתשדתי הרואה לדעת אחרת שאני חושש לדבריו חלילה לי וחס ליה לרעיהו דאנא ורמתא לילן מהאי דעמא על כן נראה לי למרן דקד"ח גינה לטיוול עבידא והיינו דירתו ולחייב קמ"ל וכן דיר קד"ח למילתיה חשיבא וכדירה דמילא קמ"ל ולא דמילא לבית מקורה דהיא אחרת לקרייה וידין שלא קריהו לא נעשית עדיין משמנתו לגמרי אכל דיר וגינה נגמרה משמנתו למילתיהו כד"ן: ז א אה הוה הבתים החייבין בו' עד עשוין לירית קעט. פסק הקומץ רב (דף ל"ג) ופרק קמא דיומא (דף י"א): שמי

הגהות מיימוניות

ד [ג] כהבמים לגבי רבי מאיר ע"כ:

כתב הראב"ד ז"ל ממה אני על שער הגינה שפטר וכו' ולא שער הגינה עכ"ל. ואני אומר הלכה זו פסק הקומץ רב דגירסין שפיר מדקייא רבא דגירסין תנו רבנן בית שער הפתוח לגינה ולקייטות רבי יוסי אומר נידון קייטות ותכמים אומרים נידון כאור רב ושמואל דאמרי תרייהו מגינה לבית דכ"ע לא פליגי דהייב מאי טעמא צ"ל דבית הוא כי פליגי מבית לגינה מר סבר גינה עיקר ומר סבר קייטות עיקר רב ורב יוסף דאמרי תרייהו מבית לגינה כולי עלמא לא פליגי דפטור מאי טעמא פתחא דגינה הוא כי פליגי מגינה לבית מר סבר צ"ל דבית הוא ואלא דעבידא אבי ורבא עבדי כרבה ורב יוסף ורב אבי עבדי כרב ושמואל להומרא עכ"ל הגמרא. ופסק עיניך וראה ללפולו תנאי ואמוראי כי הו"א פתחא דגינה בלמוד פטורה דכרבי ר"מ ז"ל שנוטים ומוצינים ונחלים לעין וכן פירש רש"י ז"ל. ומה שקשה הראב"ד ז"ל אינו משיב עליו ברצוני כי ידעתי קוטנו ענה מממתי והיה יכול לתרה לכתה פנים אם יראה ונס אמי לא באתי בה החיבור למרן מה שיקשה הוא או לא אחרים על הגמרא אלא מה שיקשה על ר"מ ז"ל אכל מה אעשה שאני אשמוך מדרך הענין ואולי יתשדתי הרואה לדעת אחרת שאני חושש לדבריו חלילה לי וחס ליה לרעיהו דאנא ורמתא לילן מהאי דעמא על כן נראה לי למרן דקד"ח גינה לטיוול עבידא והיינו דירתו ולחייב קמ"ל וכן דיר קד"ח למילתיה חשיבא וכדירה דמילא קמ"ל ולא דמילא לבית מקורה דהיא אחרת לקרייה וידין שלא קריהו לא נעשית עדיין משמנתו לגמרי אכל דיר וגינה נגמרה משמנתו למילתיהו כד"ן: ז א אה הוה הבתים החייבין בו' עד עשוין לירית קעט. פסק הקומץ רב (דף ל"ג) ופרק קמא דיומא (דף י"א): שמי

שמי

דרכי משה הארוך
ה' ור"י פירש בו. כתב
כ"י וסבירא הרשונה היא
קצרת הר"ף והרמב"ם והבי
נקיטין מיהו טוב להחמיר
כדברי ר"י ורש"י:

והאורחות דאם הנשים רוחלות צו פטור אלא משום דהרגילות הוא הנשים רוחלות שם אצל צנית דירה ממש אין שם רחילה אצל היכל דרגילות הנשים לרחוץ צנית החורף או צדירים כשי דין פשיטא דפטור מן המוזהר דאי אפשר לרחילה אר"כ היא ערומה ואיכא ציון דתצני הקודש ומשום הכי נתפשט המנהג שאין עושין מוזהר כי אם צפתה הצנית סמוך לר"ה והיינו משום דרוחלות צנית החורף בחורף וצדירים נקין ועומדות שם ערומות ומר"ס שהיו צניתו כ"ד מוזהר היה נוהר שלא ירחלו צניתו כלל אצל היכל דאיכא רחילה פטור מן המוזהר וה"ה היכל דמכנסים בגדי קטנים דנפיש וזהוהא דתינוקות נמי פטור מן המוזהר ומקובצ נהגו הלומדים לתקן מוזהר לכל הפתחים שצנית ומיהו צריכין לזהר שלא יעשו מוזהר במקום שרגילין שם לרחוץ או לכנס טינופת דבגדי קטנים וכן צנית החורף שאיש ואשתו יטנים צו בחורף וכן צדירים שישנים שם נקין ג"כ פטורין מן המוזהר ואיכא נמי איסורא דציון כתבי הקודש כשעושה שם מוזהר דמזוהר הבה צעזירה היא: ואע"ג

דהצ"י השיג ע"ז ואמר ועוד דאפילו צנהך לא פטרי אלא מפני שהנשים רוחלות שם ערומות וא"כ צדיר שאיש ואשתו יטנים צה אף ע"פ שמשמשים אין עומדים ערומים חייב צמוזהר וכן עמא דבר עב"ל מ"מ נראה לע"ד כדי ליישב דברי הר"מ דק"ל דתשמיש המטה הוא ציון טפי מעומדים שם ערומים דהלא מחילה עשרה לא התירו צה תשמיש המטה אלא כשאין לו צנית אחר שיוצא לשם כתבי הקודש ואילו צעומד ערוס פשיטא דמהני מחילת עשרה ומ"ש וכן עמא דבר ודאי כך הוא צמלכותו אצל צני אשכנז אין נוהגין לעשות מוזהר כי אם צפתה הצנית סמוך לר"ה וכ"כ צמהר"ל צתשובה סימן ז"ד שהשיב להר"ר אברהם ומיהו צדברי הר"ה שם צשאלתו כתוב דכצניר הדלת סובצ צנית החורף ונמצא כשהדלת נעול המוזהר מצדו חייב צמוזהר אע"פ שרוחלות צנית החורף או יטנים שם וכן פסק הרב צהגהות שלחן ערוך והבי נקטינן:

ו אכסדרה וכו'. מימרא דרב חסדא ורוביקמא דגמרא פרק הקומץ (סוף 97 ז') ובעמא דהפלימין לחיזוק התקרה הוא לעצדין להעמידו ולא משום מוזהר הפתח נעשו:

ז מרפסת וכו'. פירוש דתמי מתנייתא קשיין אהדדי צדפרק קמא דיומא תניא צנית שער אכסדרה ומרפסת פטורין צדפרק הקומץ תניא דחייצין ומירץ הר"ף צהלכות מוזהר צדרייתא דתני צה חייצין מיירי צפתוח לצמים ופירש רבינו צדמקום שפתוח לצמים לא איצטרין לאשמעינן דפשיטא דחייצין אלא איצטרין דאף צמקום שנכנסים לו מר"ה נמי חייצין והר"ן פ"ק דסוכה הביא צדברי הר"ף ופירש דהפתוח לחצר כפתוח לצמים וחייב והביא רביה מצי הרזיקו דחייב צשתי מוזהר דהיינו צנית שער הפתוח לחצר וצמים פתוחים לצנית שער כדכתב רבינו צסמוך דאלמא צנית שער הפתוח לחצר חייב וא"כ הוה דתניא צנית שער ומרפסת ואכסדרה פטורים מיירי צפתוחים לגינה דוקא כל זה פירש הר"ן לפי דעמ הר"ף והבי נקטינן ודלא כהמרדכי שכתב ח"ל ור"ף מירץ דהכא צפתוחין לצנית והביא צפתוחין לחצר דא"כ קשה מהך צנית הרזיקו דשמעינן מינה צנית שער הפתוח לחצר חייב צמוזהר ור"י מירץ צדיומא קאמר דפטורין מדאורייתא וצנהקומץ מסקנת הר"ה ורבינו ודלא כצ"י שהציא צש"ע שתי הדיעות ולא הכריע: כתב אכסדרה והכנס צמקומו גינה דאע"פ דמוקי תלמודא הך דרב חסדא דאכסדרה פטורה צפרוזה רביעיית לגמרי וזה דתני חייצין ציש לה מחילה גם צרוח רביעיית וזה כצו כתבו רבינו צסמוך אפ"ה היה לו לרבינו לכתוב כאלן דין אכסדרה צהדי צנית שער ומרפסת ולחלק צין כשהיא פתוחה לצמים או לחצר וצין פתוח לגינה צדאכסדרה הפתוחה לגינה אפילו יש לה מחילה גם צרוח רביעיית היא פטורה וכשפתוחה לצמים או לחצר חייבת דהא פשיטא דרב חסדא דקאמר אכסדרה פטורה משום דהפלימין לחחזוקי תקרה הוא לעצדין אף צפתוח לצמים היא פטורה כיון דהפלימין לא נעשו משום מוזהר הפתח אצל כאלן מיירי צדאכסדרה שיש לה מחילה צרוח רביעיית והפלימין נעשו לשם מוזהר הפתח דומיא צנית שער ומרפסת ואפ"ה אינן חייצין אלא צפתוח לצמים או לחצר אצל צפתוח לגינה פטורה וא"כ קשה טובא למה נעשו רבינו כאלן דין אכסדרה וז"ל לרבינו דאכסדרה כשיש לה ארבע מחילות לעולם חייבת צמוזהר אפילו צפתוח לגינה דלא דמי לצנית שער ומרפסת דאין מנעינן צתוכו כלים ואינו חסוב צנית דירה אלא ע"י צפתוחים לצמים אצל אכסדרה אע"פ צצרוח רביעיית המחילה נמוכה מנעינן שם כלים והוא צנית דירה אפילו פתוחה לגינה וכך צריך לפרש צדדין אכסדרה שנותנין לה ארבע אמות צחצר עיין צח"מ סימן קע"ב סעף ו' וצמ"ש לשם צס"ד: **מיהו** צאלפסי וצאש"ר"י וצרמב"ם לא משמע הכי אלא גם צדאכסדרה אע"פ שיש לה ארבע מחילות אם אינה פתוחה אלא לגינה פטורה מוזהר. אך קשה על דברי רבינו דאף ע"פ דודאי דגם צגינה איכא לחלק דאם פתוחה לצמים חייבת צמוזהר ואם לאו פטורה מפני שאינה עשויה לדירה וצמ"ש גם הרמב"ם להדיא (פ"ו ה"ה) מ"מ מנ"ל לרבינו דלר"י חייבת גם גינה מדרבנן ודילמא דוקא צמרפסת ואכסדרה וצנית שער דקרוצ הוא לצנית דירה ואיכא לחלופי צצנית דירה גזרו צהו רבנן שחייצין צמוזהר אצל גינה לא אחי לחלופי צצנית דירה אימא לך דפטורה מוזהר אפילו מדרבנן ומדברי רבינו משמע דר"י מחייב צכולהו מדרבנן דאע"ג דכתב ור"י פירש צנית שער חייב מדרבנן לאו דוקא צנית שער דה"ה מרפסת וגינה אלא דנקט חדא דלאו כי רוכלא ליחשוב ולחיל ומנ"ל לרבינו הוה דכתב דר"י ס"ל הכי אף צגינה הלא לא קאי פירוש ר"י אלא צצנית שער ואכסדרה ומרפסת דתני צצרייתא וצ"ע:

ח בית שער שפתוח לצנית וכו'. מימרא דרב יהודה צפרק הקומץ (סוף 97 ז') צי הרזיקו חייב צשתי מוזהר ומפרש רבינו דהיינו חוץ מוזהר שלישיית צפתה שנכנסים לצנית שער מר"ה דא"כ אלא אינו חייב אלא צמקום שפתוח לצנית וצמקום שפתוח לר"ה אצל צמקום שפתוח לחצר פטורה קשה א"כ מאי אמת לאשמעינן הוה פשיטא דכל צנית שער חייב צמוזהר אצל המרדכי דהקשה קושיא זו הוה פשיטא דכל צנית שער חייב צמוזהר מירץ צשם ר"י דאשמעינן אע"פ שאחד מן הפתחים אינו רגיל כ"כ אפ"ה אין הרגיל מצטל את שאינו רגיל וכו' וצ"י מצ"א:

פרישה

(יב) וטוב לכסותה כדי שלא תהא נראית. וכ"כ המרדכי וכל צו וכתב אצל צמקום טהרה טוב להיות נראית: (ופרוצה ברביעיית פטורה. והא דכתב לקמן סימן רע"ו) [רפ"ו] שאם יש לצנית שלש רוחות והפתח הולך מרוח לרוח שחייב היינו שיש שם צורת הפתח ושתי מוזהר העשויין לשם מוזהר אצל אכסדרה אינה עשויה לשם כך וע"ש מ"ש א"ה ז"ל עכ"ה): (יג) אע"פ שיש לה פצימין שהתקרה מונח עליה: (יד) בצורת הפתח. והטעם ללא נעשין אלא צצניל התקרה: (טו) אע"פ שהיא צמוכה. ר"ל האכסדרה דומיא מ"ש או שעשויה חלונית דקאי אצל אכסדרה ועוד דאם תפרשנה אמתיה ק' למה אמר קן אכל אכסדרה ושתי אוקיימתות הן צגמרא: (טז) או שעשויה חלונית. ר"ל מכל הרוחות

ו אכסדרה שיש לה ג' מחילות ופרוזה צריעיית פטורה וכו'. צפרק הקומץ (צ"ג): א"ר חסדא אכסדרה פטורה מן המוזהר אע"פ שיש לה פלימין שאינם עשויין אלא לחיזוק לתקרה תמיצי צנית שער אכסדרה ומרפסת חייבים צמוזהר צדאכסדרה דצי רב אכסדרה דצי רב כאינדוונא מעלייתא היא צדאכסדרה רומיתא. ופירש רש"י אכסדרה. ג' דפנות סתומות צלא פתח והרביעיית פתוחה לגמרי מתחת אצל מלמעלה יש דופן מעט המחזיק את הסכך. חיזוק לתקרה הוא דעצדי. הפלימין ולא לשום פתח אלא לחוק התקרה שלא תפול: צדאכסדרה דצי רב. שיש לה ד' דפנות אלא שאין מגיעות לסכך: צדאכסדרה רומיתא. עשויה חלונית חלונית. ח"ל הרמב"ם (פ"ו ה"ה) אכסדרה והוא המקום שיש לו ג' כתלים ותקרה אע"פ שיש לה שני פלימין צרוח רביעיית פטור מן המוזהר מפני שהפלימין להעמיד התקרה הם עשויים ולא משום מוזהר נעשו וכן התקרה שאין לה כתלים אלא עומדת על עמודים מכאן ומכאן אע"פ שהיא צתבנית הצנית פטורה לפי שאין לה מוזהר שאלו העמודים להעמיד

התקרה הן עשויין עכ"ל ונראה שטעמו מדאמרינן צגמרא אמר אצי חזינא להו לאכספלידי דצי מר דאית להו פלימין ולית להו מוזהר קסבר חיזוק לתקרה הוא דעצדי והוא ז"ל מפרש דאכספלידי היינו התקרה שאין לה כתלים אלא עומדת על עמודים מכאן ומכאן:

ז מרפסת שהיא דרך לעלות צה לעלייה וצנית שער והגנה פטורים ואם צנית פתוח לאחד מאלו חייב וכו'. צפ"ק דיומא (ה'). תניא יוכל שאני מרבה צנית שער אכסדרה ומרפסת ח"ל צנית מה צנית מיוחד לדירה ילאו אלו שאין מיוחדים לדירה וצפרק הקומץ (צ"ג): תניא צנית שער אכסדרה ומרפסת חייבים צמוזהר ומירץ הר"ף צהלכות מוזהר דל"ק דהתם כשצמים פתוחים לתוכן והרא"ש כתב (ה' מוזהר פ"ו טו) שר"י מירץ דחייבים מדרבנן קאמר וכ"כ רש"י והתוספות צפ"ק דסוכה (ח): וצפ"ק דיומא וכתבו עוד ח"ג הכא מיירי צצנית שער לא אכסדרה וצנית שער לא מרפסת והרמב"ם (סס ה"ה) כתב כדברי הר"ף ז"ל ולענין הלכה כיון שר"ף והרמב"ם מסכימים לדעת אחת הכי נקטינן ומ"מ נכון לחוש לדברי ר"י ורש"י:

ח בית שער שפתוח לצנית ולחצר חייב צשתי מוזהר וכו'. צפרק הקומץ (צ"ג): אמר רבנא אמר רב יהודה צי הרזיקו חייב צצ' מוזהר מאי צי הרזיקו אמר רב פפא סבא משמיה דרב צנית שער הפתוח לחצר וצמים פתוחים לצנית שער ופירש רש"י שתי מוזהר אחת צפתח שמן צנית שער לצמים ואחת צפתח שמן החצר לצנית שער וכתב המרדכי (פ"ו מהפסת) וקשה דפשיטא דכל צנית שער חייב צמוזהר ואומר ר"י דמיירי כגון שהאחד מן הפתחים אין רגיל כ"כ וקמ"ל דלא מצטל הרגיל את שאינו רגיל ולא דמי להא דרבי שלא היה רגיל כי אם הוא לצדו כדפ"ה לקמן ומיהו ללשון שני פ"ה דהרגיל מצטל את שאינו רגיל קשה וי"ל דהכא מיירי שהרגיל כנגדו ומתצבו: **ובו"ש** רבינו חוץ מהמקום שנכנסים לו מר"ה. נראה דה"ק חייב צצ' מוזהר חוץ מוזהר חוץ מוזהר שלישיית שחוב חייב צה אם יש לו פתח ג' פתוח לר"ה:

קאמר דחייצין מדרבנן ולוה התירוץ הסכים הר"ן ז"ל צפ"ק דסוכה וכן נראה וקשיא לי דצצרייתא תניא צנית שער אכסדרה ומרפסת חייצין ורבינו לא דרב חסדא דאכסדרה פטורה צפרוזה רביעיית לגמרי וזה דתני חייצין ציש לה מחילה גם צרוח רביעיית וזה כצו כתבו רבינו צסמוך אפ"ה היה לו לרבינו לכתוב כאלן דין אכסדרה צהדי צנית שער ומרפסת ולחלק צין כשהיא פתוחה לצמים או לחצר וצין פתוח לגינה צדאכסדרה הפתוחה לגינה אפילו יש לה מחילה גם צרוח רביעיית היא פטורה וכשפתוחה לצמים או לחצר חייבת דהא פשיטא דרב חסדא דקאמר אכסדרה פטורה משום דהפלימין לחחזוקי תקרה הוא לעצדין אף צפתוח לצמים היא פטורה כיון דהפלימין לא נעשו משום מוזהר הפתח אצל כאלן מיירי צדאכסדרה שיש לה מחילה צרוח רביעיית והפלימין נעשו לשם מוזהר הפתח דומיא צנית שער ומרפסת ואפ"ה אינן חייצין אלא צפתוח לצמים או לחצר אצל צפתוח לגינה פטורה וא"כ קשה טובא למה נעשו רבינו כאלן דין אכסדרה וז"ל לרבינו דאכסדרה כשיש לה ארבע מחילות לעולם חייבת צמוזהר אפילו צפתוח לגינה דלא דמי לצנית שער ומרפסת דאין מנעינן צתוכו כלים ואינו חסוב צנית דירה אלא ע"י צפתוחים לצמים אצל אכסדרה אע"פ צצרוח רביעיית המחילה נמוכה מנעינן שם כלים והוא צנית דירה אפילו פתוחה לגינה וכך צריך לפרש צדדין אכסדרה שנותנין לה ארבע אמות צחצר עיין צח"מ סימן קע"ב סעף ו' וצמ"ש לשם צס"ד: **מיהו** צאלפסי וצאש"ר"י וצרמב"ם לא משמע הכי אלא גם צדאכסדרה אע"פ שיש לה ארבע מחילות אם אינה פתוחה אלא לגינה פטורה מוזהר. אך קשה על דברי רבינו דאף ע"פ דודאי דגם צגינה איכא לחלק דאם פתוחה לצמים חייבת צמוזהר ואם לאו פטורה מפני שאינה עשויה לדירה וצמ"ש גם הרמב"ם להדיא (פ"ו ה"ה) מ"מ מנ"ל לרבינו דלר"י חייבת גם גינה מדרבנן ודילמא דוקא צמרפסת ואכסדרה וצנית שער דקרוצ הוא לצנית דירה ואיכא לחלופי צצנית דירה גזרו צהו רבנן שחייצין צמוזהר אצל גינה לא אחי לחלופי צצנית דירה אימא לך דפטורה מוזהר אפילו מדרבנן ומדברי רבינו משמע דר"י מחייב צכולהו מדרבנן דאע"ג דכתב ור"י פירש צנית שער חייב מדרבנן לאו דוקא צנית שער דה"ה מרפסת וגינה אלא דנקט חדא דלאו כי רוכלא ליחשוב ולחיל ומנ"ל לרבינו הוה דכתב דר"י ס"ל הכי אף צגינה הלא לא קאי פירוש ר"י אלא צצנית שער ואכסדרה ומרפסת דתני צצרייתא וצ"ע:

ח בית שער שפתוח לצנית וכו'. מימרא דרב יהודה צפרק הקומץ (סוף 97 ז') צי הרזיקו חייב צשתי מוזהר ומפרש רבינו דהיינו חוץ מוזהר שלישיית צפתה שנכנסים לצנית שער מר"ה דא"כ אלא אינו חייב אלא צמקום שפתוח לצנית וצמקום שפתוח לר"ה אצל צמקום שפתוח לחצר פטורה קשה א"כ מאי אמת לאשמעינן הוה פשיטא דכל צנית שער חייב צמוזהר אצל המרדכי דהקשה קושיא זו הוה פשיטא דכל צנית שער חייב צמוזהר מירץ צשם ר"י דאשמעינן אע"פ שאחד מן הפתחים אינו רגיל כ"כ אפ"ה אין הרגיל מצטל את שאינו רגיל וכו' וצ"י מצ"א:

שהמנהג שלא ליתן ולכן טוב לקבוע מזוזות בכל החדרים וכן נוהגים בשאר ארצות ואשרי מי שיקיים מצוה זו בתקנה עכ"ל:

1 א"א א"כ הוא מרובע ארבע כו' וכתב ז"ל ולענין הלכה נקטינן כדברי הרמב"ם דהא לא פליג עליה אלא הרא"ש עכ"ל:

2 אם הקירוי אצל פתח כו' וכתב ז"ל בשם הר"ר מנחם נראה לי ביש במקורה ארבע על ארבע עכ"ל:

3 ו' לא נהירא אצל פתח אבי הרא"ש ז"ל כו' כתב וכן כתבו המוספים והראש"ד ולענין הלכה אע"פ שגראין דברי הרמב"ם כיון שר"ש ומוספיקו והראש"ד חולקים עליו והם לתומדי הכי נקטינן עכ"ל:

4 הרבה פתחים פתוחים לחצר כו' נז"ל מלאכה משכונת אשכנזית ונשכונת מנהר"ל סימן צ"ד יש פתח מרחוב למתקן ומה פתחים שנכנסים מרחוב למתקן בשעת הצורך בהנחת חציות וכיוצא ופתח קטן דלא גבוה עשרה ואלו רוב ארבעה ואלו מניח למתקן וכמה פתחים כשפתוחים הוא פתח שבין מתקן למרחוב נכנסים מרחוב דרך מרחוב של מתקן ודרך פתח קטן לבית והשיב אי

הוא פתח מצית למתקן היה נראה דאיתו פתח שבמרחוב פטור (דאיתו אלא) ודאין אלון משמשין קבועים שכתב ותשמישו הקבוע דרך פתח הפתוח לבית אצל כתב דפתח הפתוח מצית לית ביה לא ארבעה ולא עשרה א"כ חור בעלמא הוא ועיקר פתח האורח הוא דהוא דמרחוב וחיוב דלא ניתן תשמישו אותה שכתב ונכילה דעת המשמשים דרך שם עכ"ל:

חידושים והגהות

[ה] כ"ה הנוסח בעירובין (א) אבל במנחות איתא רב רחומי ואבא יוסי: [ו] היא תשובת מהרי"ל בסימן צ"ט:

שתי סוכות של יולרים וכו'. מימרה דר' לוי משום ר' מאיר פ"ק דסוכה (דף ק"ח) **בית שאינו מקורה.** בפרק הקומץ (דף ק"ח) פתמי שימאלי פטורין מן המזוזה ופליגי בה אמוראי חד אמר דלית להו תקרה וחד אמר דלית להו שקפי ואיכא נמי תרי לישני בפרש"י חד לישנא מפרש עליונה שקפי מזוזות וחד לישנא מפרש תקרה שאין הבית מקורה שקפי אסקופה עליונה ולהאי לישנא כתב הרא"ש דלא קשה משערי חלרות דחייבים במזוזה אע"פ שאינו מקורה דשאני חלר דדרכו כך אצל בית אינו ראוי לבית דירה כשאינו מקורה: **וב"ש או שאין זו ארבע על ארבע פטור.** ברייתא צפ"ק דסוכה (דף ק"ח) וטעמא דמזוזה כתיב ביתך ואין נקרא בית בפחות מארבע על ארבע והרמב"ם ס"ל דכל שיש בו ארבע ארבע על ארבע אפילו עגולה וכו' חסוד כאלו היה מרובע: **בית שאינו מקורה פטור ואם מקלתו מקורה וכו'.** כלומר הא דבית שאינו מקורה דקאמנן דפטור יש לחלק דאם מקלתו מקורה וכו':

וב"ש נשם הרמב"ם שרין להעמיד לו דלתוס פתח. טעמו דה"ל בגמרא דקאמנן ליה ר"י לריש גלותא תלי דשא ברישא דמשמע דאפילו היתה דעתו לעשות לו דלת לאמר קביעות מזוזה פסולה אלא צריך לתלות הדלת בתחלה והמוספות והרא"ש והמרדכי (סי' תסק"ה ס ע"ב) ס"ל דאפילו לא עשה דלת לפתח כלל חייבת במזוזה ופירשו תלי ליה דשא ברישא משום היכר זיר כדכתב רבינו צבימן רפ"ט ע"ש ור"י פירש תלי דשא ברישא שעמיד המזוזות צבנין ואח"כ יקבע בה המזוזה של כתב ואם קבעה תחלה ואח"כ העמיד המזוזה של כתב צבנין פסולה דה"ל עשוי המזוזה קודם שתבוא לידי מלואה ונראה דזוה גס הרי"ף והרמב"ם והרא"ש ורבינו מודים לפרש"י דפסולה היא והתלמוד לא היה צריך לאמרו דפשיטא הוא דפסולה צבן כדמוכח מתך דרב אחא בריה דרבא (ב ג) צדין העמיד לה מלבן של קנים דחומך שפופרת ומניחה ל"ש אלא שהעמיד ולבסוף חתך והניח אצל חתך והניח ולבסוף העמיד פסולה מעשה ולא מן העשוי ומצינו הרי"ף (ה ב) והרא"ש (שם סי' י"ב) ולמה ליה לתלמודא לאשמועינן האי דינא תרמי זימני גס הרמב"ם צפ"ה (ה"ח) כתבו להך דרב אחא וכן רבינו כתבו צוקן סימן רפ"ט ע"ש:

וג' יש צבית הרבה חדרים וכו'. בפרק הקומץ (ריש דף ק"ח) מימרה דרב פפא וע"פ לשון אחר שפירש רש"י מתשובת הגאונים וכדפירשמי לעיל צדין בית המדרש לחייב במזוזה לפרש"י היכא שיש בו פתחים הרבה וכן הוא פירש כאן צדין בית שיש בו פתחים הרבה דאם רגיל בשתייהם אע"פ שכתב הכל נכנסים ויולאים וצבנין אין כ"כ נכנסין ויולאין כולן חייבין במזוזה אלא אם פתח השני אינו אלא לאחד בלבדו פטור ממזוזה ואין להקשות לפרש"י דלמה ליה לתלמודא לאשמועינן דין זה תרמי זימני גבי צבית גבי בית דגבי צבית דגבי בית המדרש לא שמעינן אלא היכא דפתח אחד רגיל ופתח שני אינו מיוחד אלא לו לבדו דפטור צוה גבי בית אשמועינן דאם יש לו פתחים ורגיל בצולם אלא דבחד הכל נכנסין ויולאין חייב (בד) [בהרבה] מזוזות וילמדו זה מזה הפטור והחייב:

פטורים: יב ב' סוכות של יוצרים (ב) זו לפנים מזו הפנימית חייבת והחיצונה פטורה. **וג' יד** (ד) בית שאינו מקורה או שאין בו ד' אמות על ד' אמות פטור וכתב הרמב"ם יש בו לרבע ד' על ד' אע"פ שהוא עגול או בעל ה' זוויות חייב וא"צ לומר שאם ארכו יותר על רחבו שהוא חייב כיון שיש בו לרבע ד' על ד' וא"א הרא"ש ז"ל כתב שאינו חייב אא"כ הוא מרובע ד' על ד'. (כ) בית שאינו מקורה פטור ואם מקצתו מקורה ומקצתו אינו מקורה כתב הרמב"ם (כ) אם הקירוי אצל הפתח חייב ואם לאו פטור: **טו** וכתב עוד שאין הבית חייב במזוזה (כ) אא"כ העמיד בו דלתות לפיכך צריך להעמיד הדלתות קודם שיקבענה ולא נהירא לא"א הרא"ש ז"ל שאין חיוב המזוזה תלוי בדלתות: **טז** יש בבית הרבה חדרים זה לפנים מזה כולם חייבין במזוזה: **יז** וכן אם יש בבית הרבה פתחים לחצר

לבית דחצר דרכו להיות כך ומשמע לדירת הבתים אצל בית אינו ראוי לבית דירה כשאינו מקורה וכ"כ הרמב"ם דבית שאין לו תקרה פטור מן המזוזה עכ"ל וה"ר מנחם כתב ואף על גב דשערי חלרות חייבים התם שבתים מקורות פתוחים לחלרות וכתב רבינו ירוחם (נתיב פה חלק א, קפ ע"ב) על דברי הרמב"ם דכן מסתבר דאינו ראוי לדירה אם לא יהיה מקורה עכ"ל וכיון דהרמב"ם והרא"ש מסכימים לדעת אחרת וגם רש"י למד לישנא סבר כותביהו הכי נקטינן ואידחי לישנא אחרינא מקמייהו:

יג וב"ש או שאין זו ד' אמות על ד"א פטור. ברייתא צפ"ק דסוכה (א) וכתב הרא"ש (סי' ק"ח) אע"פ שכלל הספרים אין כתבו אלא בית שאין בו ד' אמות רב אלפס גרס שאין בו ד' אמות על ד' אמות דמסתבר דלא חזי לדירה בע"א ודלא כמו שכתב הרמב"ם ז"ל (שם ה"ב) שאם היה ארכו יתר על רחבו הואיל ויש בו ארבע אמות על ארבע אמות חייב במזוזה דד' אמות על ד' אמות צבנין לכל הנהו דקא חשיב צבנייתא פ"ק דסוכה עכ"ל וז"ל הרמב"ם אם יש בו כדי לרבע ד' אמות על ד' אמות בשוה אע"פ שהוא עגול או בעל ה' זוויות וא"ל ששם היה ארכו יתר על רחבו הואיל ויש בו לרבע ד' אמות על ד' אמות חייב במזוזה: **יד** **לענין** הלכה נקטינן כהרמב"ם דהא לא פליג עליה אלא הרא"ש ולישנא דד' אמות על ד' אמות שלמד ממנו הרא"ש אינו מוכרח דכל שיש בו לרבע ארבע אמות על ארבע אמות בכלל ד' אמות על ד' אמות הוא וכל שיש בו לרבע כן ראוי לדירה הוא:

יד 2 בית שאינו מקורה פטור. כבר נבאר צבנין ואלו נשנה אלא לסמוך לו דין מקלתו מקורה ומקלתו אינו מקורה וכתב ה"ר מנוח על מה שכתב הרמב"ם דאם הקירוי אצל הפתח חייב נ"ל ביש במקורה ד' על ד' ודבר פשוט הוא:

טו וב"ש נשם הרמב"ם (שם ה"א, ה) שאין הבית חייב במזוזה אא"כ העמיד לו דלתוס פתח. ריש גלותא בנה ביתא א"ל לרב נחמן קבע לי מזוזתא אמר ליה תלי דשי ברישא ורש"י פירש תלי דשי ברישא העמיד הסיפין צבנין ותחלה המזוזה דאי קבעה צבנין ה"ל עשוי המזוזה קודם שתבוא לידי מלואה. **ב"ה** ובא"ח כתוב שה"ר יונתן פירש דשי מזוזות שצריך שיבנה מזוזות השער ואחר כך יקבענה ונראה לפי זה שכבר התחיל עד שני שלישים ועשה חור בתחלת שליש העליון וצוה ריש גלותא לקבוע שם המזוזה ואח"כ יגמרו השליש האחרון וצוה רב נחמן שיגמרו כל הבנין ואח"כ יקבעו אותו משום דעשה ואלו מן העשוי: והמוספות והרא"ש (שם סי' ט) פירשו דהאי ביתא דבנה ר"ג ה"ל פתחא מצי גברי לצי נשי ומשום היכר זיר קאמר תלי דשי ברישא וכתב על דברי הרמב"ם לא ידענא מנין לא שפירא היה מפרש הא דא"ל רב נחמן לר"ג תלי דשי ברישא לומר שאין הבית חייב במזוזה עד שיעמיד לו דלתות ולישנא דתלמודא לא משמע הכי דאחריכ זיר מיימי לה כדפירשית עכ"ל וגם הראש"ד השיג עליו וזכמו לוי"ל שאלו להרמב"ם בתשובת הרמב"ם סימן כ' על זה והשיב להם שעיקר המלואה לא תלה הכתוב אלא בשער שנאמר על מזוזות ביתך וצבעריך וכי צב' מקומות מניחים על המזוזה ועל השער אלא כך אמר ביתך ועל מזוזות כל שעריך ודבר ידוע שהשער הם הדלתות וכן אמרו חכמים אחד שערי בתים וכו' ולא אמרו פתחי בתים וכו' שכל פתח שאין לו דלתות פתח מיקרי שער לא מיקרי ור"ג שאמר לרב נחמן לקבוע לו מזוזה על פתח שלא היו לו דלתות לאו למימרה שהיה סבור שחייב מזוזה על פתח בלבד אלא כיון שהעמיד המזוזה א"ל רב נחמן להניח המזוזה של כתב על המזוזה דפתח ואח"כ יעמיד הדלתות ומדברי רב נחמן תלמוד דבר זה שהרי א"ל תלי דשי ברישא ולא א"ל תלי דשי או הוה א"ל אין לו דשי עכ"ל ולענין הלכה אע"פ שגראין דברי הרמב"ם כיון שרש"י והמוספות והרא"ש חולקים עליו והם לתומדיהו הכי נקטינן:

טז יש צבית הרבה חדרים זה לפנים מזה כולם חייבים במזוזה. כ"כ הרמב"ם ז"ל (שם ה"ה): **יז, יח** **וכן אם יש צבית הרבה פתחים פתוחים לחצר או לרי"א וכו'.** בפרק הקומץ (דף ק"ח) אמר רב פפא ש"מ מדרב הונא האי אינדרונג דאית ליה ד' צבי חייב צד' מזוזות פשיטא לא צריכא אע"ג דרגיל צדד פתחייהו טפי דהא דאמרן לעיל הלך אחר הרגיל ה"מ כגון תרי צבי ורגיל צדד דבטלה אידך לגביה אצל שלשה לגבי חד לא בטלי לישנא אחרינא מתשובת הגאונים הלך אחר הרגיל שצ"א רגילין ללא ולבואו צו ולמעטי פתחא דר' שאינו עשוי אלא לו לבדו ולאחיי פתחא דרב הונא שהיה רגיל אף לאחרים אצל שני פתחים או שלשה לאחד אחד וכולן נעשו צבציל בני הבית שהיו מרובים ותשמיש אותו החדר מדיר והוא רגיל לו פתחים הרבה כולם חייבים במזוזה ואע"פ שנתמעט התשמיש וא"צ עכשו לכולן אלא לאחד מהן עכ"ל והעמיק הרא"ש (שם סי' י"ד) דצביו והרמב"ם כתב בית שיש לו פתחים הרבה אע"פ שאינו רגיל ללא ללא רגיל לעשות מזוזות בכל פתח ופתח וכתב עוד (ה"ה) פתח שבין בית המדרש או בין בית הכנסת וצוהו אם רגיל ללא ללא רגיל ללא רגיל לעשות שיהא וז"ל מפרש דהא דאמרין במזוזות הלך אחר הרגיל היינו לומר דלהתחייב במזוזה צבנין צבנין וצוהו אם רגיל ללא רגיל ללא רגיל לעשות ולבוא תמיד דרך אותו פתח חייב במזוזה ואם אינו רגיל ללא ללא רגיל ללא רגיל לעשות פטור: **בצאתי** [1] בתשובת אשכנזיים יש פתח מרחוב

פרישה (כ) זו צבנים בזו. כך היה דרך היוצרים צימיהם לעשות שני סוכות זו לפנים מזו הפנימית הוא דר ומלניע קדרותיו וצחילונה הוא עושה מלאכתו ומולא קדרותיו למכור לתגרים ואינה עשויה לדירה כש"י ובגמרא פריך ומיהו חילונה כבית שער לפנימית דמיהו חילונה כבית שער לפנימית **יד 1 בית שאינו מקורה פטור.** בפרק הקומץ (ג) אמר רבא פתמי שימאלי פטורים מן המזוזה פליגי בה רב רחומי [ד] ורב יוסף חד אמר דלית להו תקרה וחד אמר דלית להו שקפי ושמע דלא פליגי אלא צפירושא דפתמי שימאלי אצל לענין דינא כ"ע מודי דצין לית להו תקרה צין לית להו שקפי פטורים וצפ"ק דיומא (א) מני רב שמואל צ"ר יהודה קמיה דרבא ששה שערים פטורים מן המזוזה וחד מייביהו שער שאינו מקורה ופירש"י תקרה אסקופה עליונה ל"א שאין הבית מקורה וכתב הרא"ש (שם סי' י"ב) ל"א קשה דמי גרע משערי חלרות דחייבים במזוזה וז"ל דאין ראיה מחצר לבית דחצר דרכו להיות כך ומשמע לדירת הבתים אצל בית אינו ראוי לבית דירה כשאינו מקורה וכ"כ הרמב"ם דבית שאין לו תקרה פטור מן המזוזה עכ"ל וה"ר מנחם כתב ואף על גב דשערי חלרות חייבים התם שבתים מקורות פתוחים לחלרות וכתב רבינו ירוחם (נתיב פה חלק א, קפ ע"ב) על דברי הרמב"ם דכן מסתבר דאינו ראוי לדירה אם לא יהיה מקורה עכ"ל וכיון דהרמב"ם והרא"ש מסכימים לדעת אחרת וגם רש"י למד לישנא סבר כותביהו הכי נקטינן ואידחי לישנא אחרינא מקמייהו:

יב שתי סוכות של יולרים זו לפנים מזו הפנימית חייבת והחיצונה פטורה. צפ"ק דסוכה (ב) מימרה דר' לוי משום ר' מאיר ופרש"י כך היה דרך יולרי כלי חרס צימיהם עושים להם צ' סוכות זו לפנים מזו פנימית הוא דר ומלניע קדרותיו וצחילונה הוא עושה מלאכתו ומולא קדרותיו למכור פנימית חייבת במזוזה משום דכל דירתו זה והחיצונה פטורה ללאו דירה היא שאינה עשויה ללא ללא ללא דרך שם ולהכניס שם תגרים ופריך בגמרא ומיהו חילונה כבית שער לפנימית ותמחייב במזוזה ומשני משום דלא קביע: **יד 1 בית שאינו מקורה פטור.** בפרק הקומץ (ג) אמר רבא פתמי שימאלי פטורים מן המזוזה פליגי בה רב רחומי [ד] ורב יוסף חד אמר דלית להו תקרה וחד אמר דלית להו שקפי ושמע דלא פליגי אלא צפירושא דפתמי שימאלי אצל לענין דינא כ"ע מודי דצין לית להו תקרה צין לית להו שקפי פטורים וצפ"ק דיומא (א) מני רב שמואל צ"ר יהודה קמיה דרבא ששה שערים פטורים מן המזוזה וחד מייביהו שער שאינו מקורה ופירש"י תקרה אסקופה עליונה ל"א שאין הבית מקורה וכתב הרא"ש (שם סי' י"ב) ל"א קשה דמי גרע משערי חלרות דחייבים במזוזה וז"ל דאין ראיה מחצר לבית דחצר דרכו להיות כך ומשמע לדירת הבתים אצל בית אינו ראוי לבית דירה כשאינו מקורה וכ"כ הרמב"ם דבית שאין לו תקרה פטור מן המזוזה עכ"ל וה"ר מנחם כתב ואף על גב דשערי חלרות חייבים התם שבתים מקורות פתוחים לחלרות וכתב רבינו ירוחם (נתיב פה חלק א, קפ ע"ב) על דברי הרמב"ם דכן מסתבר דאינו ראוי לדירה אם לא יהיה מקורה עכ"ל וכיון דהרמב"ם והרא"ש מסכימים לדעת אחרת וגם רש"י למד לישנא סבר כותביהו הכי נקטינן ואידחי לישנא אחרינא מקמייהו:

יג וב"ש או שאין זו ד' אמות על ד"א פטור. ברייתא צפ"ק דסוכה (א) וכתב הרא"ש (סי' ק"ח) אע"פ שכלל הספרים אין כתבו אלא בית שאין בו ד' אמות רב אלפס גרס שאין בו ד' אמות על ד' אמות דמסתבר דלא חזי לדירה בע"א ודלא כמו שכתב הרמב"ם ז"ל (שם ה"ב) שאם היה ארכו יתר על רחבו הואיל ויש בו ארבע אמות על ארבע אמות חייב במזוזה דד' אמות על ד' אמות צבנין לכל הנהו דקא חשיב צבנייתא פ"ק דסוכה עכ"ל וז"ל הרמב"ם אם יש בו כדי לרבע ד' אמות על ד' אמות בשוה אע"פ שהוא עגול או בעל ה' זוויות וא"ל ששם היה ארכו יתר על רחבו הואיל ויש בו לרבע ד' אמות על ד' אמות חייב במזוזה: **יד** **לענין** הלכה נקטינן כהרמב"ם דהא לא פליג עליה אלא הרא"ש ולישנא דד' אמות על ד' אמות שלמד ממנו הרא"ש אינו מוכרח דכל שיש בו לרבע ארבע אמות על ארבע אמות בכלל ד' אמות על ד' אמות הוא וכל שיש בו לרבע כן ראוי לדירה הוא:

יד 2 בית שאינו מקורה פטור. כבר נבאר צבנין ואלו נשנה אלא לסמוך לו דין מקלתו מקורה ומקלתו אינו מקורה וכתב ה"ר מנוח על מה שכתב הרמב"ם דאם הקירוי אצל הפתח חייב נ"ל ביש במקורה ד' על ד' ודבר פשוט הוא:

טו וב"ש נשם הרמב"ם (שם ה"א, ה) שאין הבית חייב במזוזה אא"כ העמיד לו דלתוס פתח. ריש גלותא בנה ביתא א"ל לרב נחמן קבע לי מזוזתא אמר ליה תלי דשי ברישא ורש"י פירש תלי דשי ברישא העמיד הסיפין צבנין ותחלה המזוזה דאי קבעה צבנין ה"ל עשוי המזוזה קודם שתבוא לידי מלואה. **ב"ה** ובא"ח כתוב שה"ר יונתן פירש דשי מזוזות שצריך שיבנה מזוזות השער ואחר כך יקבענה ונראה לפי זה שכבר התחיל עד שני שלישים ועשה חור בתחלת שליש העליון וצוה ריש גלותא לקבוע שם המזוזה ואח"כ יגמרו השליש האחרון וצוה רב נחמן שיגמרו כל הבנין ואח"כ יקבעו אותו משום דעשה ואלו מן העשוי: והמוספות והרא"ש (שם סי' ט) פירשו דהאי ביתא דבנה ר"ג ה"ל פתחא מצי גברי לצי נשי ומשום היכר זיר קאמר תלי דשי ברישא וכתב על דברי הרמב"ם לא ידענא מנין לא שפירא היה מפרש הא דא"ל רב נחמן לר"ג תלי דשי ברישא לומר שאין הבית חייב במזוזה עד שיעמיד לו דלתות ולישנא דתלמודא לא משמע הכי דאחריכ זיר מיימי לה כדפירשית עכ"ל וגם הראש"ד השיג עליו וזכמו לוי"ל שאלו להרמב"ם בתשובת הרמב"ם סימן כ' על זה והשיב להם שעיקר המלואה לא תלה הכתוב אלא בשער שנאמר על מזוזות ביתך וצבעריך וכי צב' מקומות מניחים על המזוזה ועל השער אלא כך אמר ביתך ועל מזוזות כל שעריך ודבר ידוע שהשער הם הדלתות וכן אמרו חכמים אחד שערי בתים וכו' ולא אמרו פתחי בתים וכו' שכל פתח שאין לו דלתות פתח מיקרי שער לא מיקרי ור"ג שאמר לרב נחמן לקבוע לו מזוזה על פתח שלא היו לו דלתות לאו למימרה שהיה סבור שחייב מזוזה על פתח בלבד אלא כיון שהעמיד המזוזה א"ל רב נחמן להניח המזוזה של כתב על המזוזה דפתח ואח"כ יעמיד הדלתות ומדברי רב נחמן תלמוד דבר זה שהרי א"ל תלי דשי ברישא ולא א"ל תלי דשי או הוה א"ל אין לו דשי עכ"ל ולענין הלכה אע"פ שגראין דברי הרמב"ם כיון שרש"י והמוספות והרא"ש חולקים עליו והם לתומדיהו הכי נקטינן:

טז יש צבית הרבה חדרים זה לפנים מזה כולם חייבים במזוזה. כ"כ הרמב"ם ז"ל (שם ה"ה): **יז, יח** **וכן אם יש צבית הרבה פתחים פתוחים לחצר או לרי"א וכו'.** בפרק הקומץ (דף ק"ח) אמר רב פפא ש"מ מדרב הונא האי אינדרונג דאית ליה ד' צבי חייב צד' מזוזות פשיטא לא צריכא אע"ג דרגיל צדד פתחייהו טפי דהא דאמרן לעיל הלך אחר הרגיל ה"מ כגון תרי צבי ורגיל צדד דבטלה אידך לגביה אצל שלשה לגבי חד לא בטלי לישנא אחרינא מתשובת הגאונים הלך אחר הרגיל שצ"א רגילין ללא ולבואו צו ולמעטי פתחא דר' שאינו עשוי אלא לו לבדו ולאחיי פתחא דרב הונא שהיה רגיל אף לאחרים אצל שני פתחים או שלשה לאחד אחד וכולן נעשו צבציל בני הבית שהיו מרובים ותשמיש אותו החדר מדיר והוא רגיל לו פתחים הרבה כולם חייבים במזוזה ואע"פ שנתמעט התשמיש וא"צ עכשו לכולן אלא לאחד מהם חייב לעשות מזוזות בכל פתח ופתח וכתב עוד (ה"ה) פתח שבין בית המדרש או בין בית הכנסת וצוהו אם רגיל ללא ללא רגיל ללא רגיל לעשות שיהא וז"ל מפרש דהא דאמרין במזוזות הלך אחר הרגיל היינו לומר דלהתחייב במזוזה צבנין צבנין וצוהו אם רגיל ללא רגיל ללא רגיל לעשות ולבוא תמיד דרך אותו פתח חייב במזוזה ואם אינו רגיל ללא ללא רגיל ללא רגיל לעשות פטור: **בצאתי** [1] בתשובת אשכנזיים יש פתח מרחוב

פרישה (כ) זו צבנים בזו. כך היה דרך היוצרים צימיהם לעשות שני סוכות זו לפנים מזו הפנימית הוא דר ומלניע קדרותיו וצחילונה הוא עושה מלאכתו ומולא קדרותיו למכור לתגרים ואינה עשויה לדירה כש"י ובגמרא פריך ומיהו חילונה כבית שער לפנימית דמיהו חילונה כבית שער לפנימית **יד 1 בית שאינו מקורה פטור.** בפרק הקומץ (ג) אמר רבא פתמי שימאלי פטורים מן המזוזה פליגי בה רב רחומי [ד] ורב יוסף חד אמר דלית להו תקרה וחד אמר דלית להו שקפי ושמע דלא פליגי אלא צפירושא דפתמי שימאלי אצל לענין דינא כ"ע מודי דצין לית להו תקרה צין לית להו שקפי פטורים וצפ"ק דיומא (א) מני רב שמואל צ"ר יהודה קמיה דרבא ששה שערים פטורים מן המזוזה וחד מייביהו שער שאינו מקורה ופירש"י תקרה אסקופה עליונה ל"א שאין הבית מקורה וכתב הרא"ש (שם סי' י"ב) ל"א קשה דמי גרע משערי חלרות דחייבים במזוזה וז"ל דאין ראיה מחצר לבית דחצר דרכו להיות כך ומשמע לדירת הבתים אצל בית אינו ראוי לבית דירה כשאינו מקורה וכ"כ הרמב"ם דבית שאין לו תקרה פטור מן המזוזה עכ"ל וה"ר מנחם כתב ואף על גב דשערי חלרות חייבים התם שבתים מקורות פתוחים לחלרות וכתב רבינו ירוחם (נתיב פה חלק א, קפ ע"ב) על דברי הרמב"ם דכן מסתבר דאינו ראוי לדירה אם לא יהיה מקורה עכ"ל וכיון דהרמב"ם והרא"ש מסכימים לדעת אחרת וגם רש"י למד לישנא סבר כותביהו הכי נקטינן ואידחי לישנא אחרינא מקמייהו:

יורה דעה רפו הלכות מזוזה

ימיכם ובעוד כוכבים אין לומר כן: (ג) שמקצת עובדי כוכבים דרים שם. הטעם מנזרח שם מפני הסכנה פירוש שיאמר שעושין לו כישוף כדאיתא בזימא דף י"א. ומוזה יש ללמוד לכל שערי הפטור מפני סכנת המושל צוה: (ד) בגון שתינוקות מצויים שם. צצית יוסף צצס סמ"ג כתב ואפילו צפתח

הצית במקום שתחילת שליש עליון הוא למעלה מי' טפחים יכול להניחה ואע"פ שהחזירים מצויים שם עכ"ל ומדכתב טוב לכסותה ש"מ שאין עיקר המצוה להיות נראית מזה למדתי שאתן האנשים שאין עושין מזוזה מחמת שאומרים שגונזין משם ונוהגין בהם ציון שאין זה מציל עליהם שיכולים ליתן המזוזה שם בצופן שלא תהיה מגולה כלל מבחוץ אפילו נגד השם של שדי דוה על כל פנים טוב יותר מלצטל המצוה לגמרי: (ה) טוב להיות נראית. נראה לי דאין לעשות שמהיה נראה בלי כיסוי כלל דנמשך מזה עזירה דצכל פעם שממשמשין בה צכניסה ויציאה מוחק מעט משם שדי עד שנמחק לגמרי אחר זמן רב כמו שאנו רואין ברוב בתים אלא יכניס שם חתיכת זכוכית ממילא יהי השם נראה וצוה צטלה ג"כ טענת המקילים בעשיית מזוזה מחמת שמצוי שם טינופת סביבות המקום ההוא לפעמים או שגשים רוחצות שם דרך עראי דצוה הוה מכוסה אע"ג שנראה ורואה מדאיתא בא"ח סי' ע"ו וראה בעששית מותר לקרות ק"ש כנגדה אע"פ שרואה אותה דרך דופנותיה משום דצכיסוי תליא רחמנא והא מתכסיה וה"ה נמי כאן

שהוא להיפך כיון דמתכסיה השם אין כאן איסור דלאו צראה תליא מילתא וק"ו צמה שהיא למעלה מי' טפחים דהוה כרשות אחרת כמו ש"י הסמ"ג הביאו צ"י ולא היה כריך אפי' לכיסוי זכוכית אלא דזהו דהיות טוב וצחדר שאיש ואשתו שם יכסה המזוזה בעשהו כמ"ש צ"י צצס סמ"ג צצס ריב"ז לענין אם טינופת מצוי שם וכן יש לעשות צחדר הנ"ל כי צוה לא די כיסוי זכוכית כיון דיש שם תשמיש וכתב לא יראה צך ערות דצר כמו דאמרין ערוה בעששית אסור לקרות ק"ש כנגדה כן נ"ל ועיין מ"ש צסימן רפ"ו סעיף צ': (ו) חלונות חלונות. פי' מכל דדיה: (ז) פטורים. דכתב ציתך מה צית שהוה מיוחד לדירה אף כל שהוה לדירה ילאו אלו שאינן לדירה: ומ"ש צית שער הוה צית קטן אכל שער החצר שהשומר יושב שם: ומ"ש וי"א שצית שער כו' הוה דעת ר"י צטור שהוקשה לו תרי צרייתות אהדדי דציומא תניא צאלו אכסדרה צית שער ומרפסת דפטורין וצוקומן תניא דחיצין ותירך ר"י דצחקומן מיירי מדרבנן. וא"כ הך י"א קאי גם כן אמרפסת

ב' בית התבן בית העצים (ד) ובית הבקר חייבים ואם הנשים רוחצות בהם ביון שעומדות שם ערומות אין כבוד שמים להיות שם מזוזה:

הגה ח' [ד] ודוקא אלו אכל חדר ממש אפי' מקום שאיש ואשה ישנים ומשמים שם חייב צמזוזה (בתשובת מהר"ל וב"ב הבי"י) ויש מקילין ואומרים דצכל מקום שגשים שוכצות פטור ממזוזה (ב"י בשם סמ"ק וכל בו ומרדכי סוף הלכות מזוזה) [ה] ונראה לי דצמקום שהלכת מצפנים וכששוכצים שם סוגרים הלכת ומלא המזוזה מבחוץ (ו) חייב לכולי עלמא (ד"ע בד"מ וב"מ בתשובת מהר"ל סימן צ"ח):

ג' בהכ"נ אם יש בו דירה לשום אדם חייב במזוזה: הגה [ו] ואם צית דירה צעורה שלפני צית הכנסת העורה חייבת וצית הכנסת פטור (ב"י בשם רבינו ירוחם):

ד' בית הכסא ובית (ו) המרחץ ובית הבורסקי ובית המבילה יא פטורים לפי שאינם עשויים לדירת כבוד:

ה' יב' במקום שיש טינוף (ז) בגון שתינוקות מצויים שם טוב (ח) (ו) לכסות המזוזה [ז] ובמקום צהרה (ה) טוב (ח) להיות (ט) נראית:

ו' אכסדרה והוא המקום שיש לו ג' בתלים ותקרה אע"פ שיש לה שני צצימין ברוח רביעית פטורה מפני שהצמימין להעמיד התקרה הם עשויים ולא משום מזוזה (לשון הרמב"ם פ"ו מהס"ת ה"א) אבל אם יש לה מחיצה גם ברוח הרביעית אע"פ שהיא נמוכה יג' או שעשויה (ו) (ז) חלונות חלונות חייבת:

ז' [ח] יא מרפסת שהיא דרך לעלות בה לעליות יד ובית (ו) שער והגנה (ז) בו פטורים יב' ואם בית

עושה מעשה כשפים וכן שערי חצרות ושערי עיירות פטורים מהאי טעמא משום סכנה כדאיתא צ"ס ודלא כהעט"ז שכ' הטעם משום דכתב למען ירבו ימיכם וגו' והעודדי כוכבים אינם חפלים צוה שהרי אין מקיימין התורה כו': ז. וכן חצרות או עיירות בו'. שמקלת עוצדי כוכבי דרים שם אפי' רוצס

ישראלים פטורים משום סכנה ומוזה הטעם אין עושין מזוזה צשערי רחוצות כגון צק"ק קראקא וצק"ק פראג שקצבו שערים צרחוצו' היהודים ונאגרים צלילה ולא קצבו צה מזוזה לעולם והאי טעמא משום סכנה דעלילות המושל מזומנות (היו) תמיד על שונאי ישראל ועוד מטעם אחר אין עושין שם מזוזה משום ד[הגויים] צודאי יטלוה וצוזה ואם כן יהיו גורמין ציון לכתבי הקדש ומכאן למדנו לישראל החוכר חכירות מן השר למכור יין שרף או שר או מי דצש שקורין שענק (ועצדי השר) [והגויים] ממלאים הצית צכל יום ורגילים ליקח מזוזה ונוהגין בהם מנהג ציון שאין לעשות מזוזה צאותן פתחים אלא אם כן שהפתח הוה צמקום שמור מן העוצדי כוכבי שלא יטלו המזוזה ממנה. כ"כ הצ"ח: ח. ודוקא אפי' כו'. כלומר דוקא אלו שאינם צית דירה ממש אכל חדר שהוה צית דירה ממש כו': ט. ויש מקילין ואומרים כו'. כי הצ"ח דהוה הדין היכא דרגילין הנשים לרחוץ צצית החורף או צחדר כנשי דידן דלי אפשר לרחיאה אלא אם כן היא ערומה ואיכא ציון דכתבי הקדש ומשום הכי נתפשט המנהג שאין עושין מזוזה כי אם צפתח הצית הסמוך לר"ה והיינו

משום דרוחצין צצית החורף צחורף וצהחדרים צקין ועומדים שם ערומים כו' ומקרוצ נהגו הלומדים לעשות מזוזה לכל הפתחים שצצית ומיהו כריכין ליזהר שלא יעשו מזוזה צמקום שרגילין שם לרחוץ ולצבס טינופת צגדי קטנים עד כאן ומיהו נראה שיש לתקן מזוזה צכל הפתחים ויכסה המזוזה כדלקמן סעיף ה': י. חייב לב"ע. כתוב צספר מעדני מלך סוף ד' ע"ח [דצרי חמודות ס"ק מ"ו] ולא מיהא איכא לצרורי אם אותו החדר יש לפנים ממנו עוד חדר אחר ושם אינו משכב נשים לתשמיש המטה והוה חדר שחייב צמזוזה אלא מפני שהיכר ציר ודלת סובצין (אותו) [צאותו חדר] ואם כן חלל הפתח מבחוץ לתוך חדר משכב נשים ומה נעשה צאותו חדר כו' נראה צעיני שיש לקיים מצוה צחדר שאנו דנין עליו לקצעה אחורי דלת (וכדלקמן סי' רפ"ט ס"ב כו') וע"ש שהאריך: יא. פטורים לפי כו'.

פירוש אף אם מכסה המזוזה דלא יהיה משום ציון כתבי הקדש מכל מקום כיון דאינם עשויים לדירת כבוד פטורים מהמזוזה ואין לעשות צם מזוזה: יב. במקום שיש טינוף כו'. פירוש שהוה עשוי לדירת כבוד אלא שלפעמים מצוי שם טינוף הלכך חייב מדינא אלא שיש לכסותה וע"ל (סעיף ג') [ס"ק צ']: יג. או שעשויה חלונות כו'. ר"ל מכל הרחות. נ"י: יד. ובית שער. הוה צית קטן שעושין לפני שער החצר והכל עושין אותו קפנדריא: טו. פטורים. כיון שאינם

שערי חצרות ושערי עיירות פטורים מהאי טעמא משום סכנה כדאיתא צ"ס ודלא כהעט"ז שכ' הטעם משום דכתב למען ירבו ימיכם וגו' והעודדי כוכבים אינם חפלים צוה שהרי אין מקיימין התורה כו': ז. וכן חצרות או עיירות בו'. שמקלת עוצדי כוכבי דרים שם אפי' רוצס ישראלים פטורים משום סכנה ומוזה הטעם אין עושין מזוזה צשערי רחוצות כגון צק"ק קראקא וצק"ק פראג שקצבו שערים צרחוצו' היהודים ונאגרים צלילה ולא קצבו צה מזוזה לעולם והאי טעמא משום סכנה דעלילות המושל מזומנות (היו) תמיד על שונאי ישראל ועוד מטעם אחר אין עושין שם מזוזה משום ד[הגויים] צודאי יטלוה וצוזה ואם כן יהיו גורמין ציון לכתבי הקדש ומכאן למדנו לישראל החוכר חכירות מן השר למכור יין שרף או שר או מי דצש שקורין שענק (ועצדי השר) [והגויים] ממלאים הצית צכל יום ורגילים ליקח מזוזה ונוהגין בהם מנהג ציון שאין לעשות מזוזה צאותן פתחים אלא אם כן שהפתח הוה צמקום שמור מן העוצדי כוכבי שלא יטלו המזוזה ממנה. כ"כ הצ"ח: ח. ודוקא אפי' כו'. כלומר דוקא אלו שאינם צית דירה ממש אכל חדר שהוה צית דירה ממש כו': ט. ויש מקילין ואומרים כו'. כי הצ"ח דהוה הדין היכא דרגילין הנשים לרחוץ צצית החורף או צחדר כנשי דידן דלי אפשר לרחיאה אלא אם כן היא ערומה ואיכא ציון דכתבי הקדש ומשום הכי נתפשט המנהג שאין עושין מזוזה כי אם צפתח הצית הסמוך לר"ה והיינו

משום דרוחצין צצית החורף צחורף וצהחדרים צקין ועומדים שם ערומים כו' ומקרוצ נהגו הלומדים לעשות מזוזה לכל הפתחים שצצית ומיהו כריכין ליזהר שלא יעשו מזוזה צמקום שרגילין שם לרחוץ ולצבס טינופת צגדי קטנים עד כאן ומיהו נראה שיש לתקן מזוזה צכל הפתחים ויכסה המזוזה כדלקמן סעיף ה': י. חייב לב"ע. כתוב צספר מעדני מלך סוף ד' ע"ח [דצרי חמודות ס"ק מ"ו] ולא מיהא איכא לצרורי אם אותו החדר יש לפנים ממנו עוד חדר אחר ושם אינו משכב נשים לתשמיש המטה והוה חדר שחייב צמזוזה אלא מפני שהיכר ציר ודלת סובצין (אותו) [צאותו חדר] ואם כן חלל הפתח מבחוץ לתוך חדר משכב נשים ומה נעשה צאותו חדר כו' נראה צעיני שיש לקיים מצוה צחדר שאנו דנין עליו לקצעה אחורי דלת (וכדלקמן סי' רפ"ט ס"ב כו') וע"ש שהאריך: יא. פטורים לפי כו'.

פירוש אף אם מכסה המזוזה דלא יהיה משום ציון כתבי הקדש מכל מקום כיון דאינם עשויים לדירת כבוד פטורים מהמזוזה ואין לעשות צם מזוזה: יב. במקום שיש טינוף כו'. פירוש שהוה עשוי לדירת כבוד אלא שלפעמים מצוי שם טינוף הלכך חייב מדינא אלא שיש לכסותה וע"ל (סעיף ג') [ס"ק צ']: יג. או שעשויה חלונות כו'. ר"ל מכל הרחות. נ"י: יד. ובית שער. הוה צית קטן שעושין לפני שער החצר והכל עושין אותו קפנדריא: טו. פטורים. כיון שאינם

שערי חצרות ושערי עיירות פטורים מהאי טעמא משום סכנה כדאיתא צ"ס ודלא כהעט"ז שכ' הטעם משום דכתב למען ירבו ימיכם וגו' והעודדי כוכבים אינם חפלים צוה שהרי אין מקיימין התורה כו': ז. וכן חצרות או עיירות בו'. שמקלת עוצדי כוכבי דרים שם אפי' רוצס ישראלים פטורים משום סכנה ומוזה הטעם אין עושין מזוזה צשערי רחוצות כגון צק"ק קראקא וצק"ק פראג שקצבו שערים צרחוצו' היהודים ונאגרים צלילה ולא קצבו צה מזוזה לעולם והאי טעמא משום סכנה דעלילות המושל מזומנות (היו) תמיד על שונאי ישראל ועוד מטעם אחר אין עושין שם מזוזה משום ד[הגויים] צודאי יטלוה וצוזה ואם כן יהיו גורמין ציון לכתבי הקדש ומכאן למדנו לישראל החוכר חכירות מן השר למכור יין שרף או שר או מי דצש שקורין שענק (ועצדי השר) [והגויים] ממלאים הצית צכל יום ורגילים ליקח מזוזה ונוהגין בהם מנהג ציון שאין לעשות מזוזה צאותן פתחים אלא אם כן שהפתח הוה צמקום שמור מן העוצדי כוכבי שלא יטלו המזוזה ממנה. כ"כ הצ"ח: ח. ודוקא אפי' כו'. כלומר דוקא אלו שאינם צית דירה ממש אכל חדר שהוה צית דירה ממש כו': ט. ויש מקילין ואומרים כו'. כי הצ"ח דהוה הדין היכא דרגילין הנשים לרחוץ צצית החורף או צחדר כנשי דידן דלי אפשר לרחיאה אלא אם כן היא ערומה ואיכא ציון דכתבי הקדש ומשום הכי נתפשט המנהג שאין עושין מזוזה כי אם צפתח הצית הסמוך לר"ה והיינו

משום דרוחצין צצית החורף צחורף וצהחדרים צקין ועומדים שם ערומים כו' ומקרוצ נהגו הלומדים לעשות מזוזה לכל הפתחים שצצית ומיהו כריכין ליזהר שלא יעשו מזוזה צמקום שרגילין שם לרחוץ ולצבס טינופת צגדי קטנים עד כאן ומיהו נראה שיש לתקן מזוזה צכל הפתחים ויכסה המזוזה כדלקמן סעיף ה': י. חייב לב"ע. כתוב צספר מעדני מלך סוף ד' ע"ח [דצרי חמודות ס"ק מ"ו] ולא מיהא איכא לצרורי אם אותו החדר יש לפנים ממנו עוד חדר אחר ושם אינו משכב נשים לתשמיש המטה והוה חדר שחייב צמזוזה אלא מפני שהיכר ציר ודלת סובצין (אותו) [צאותו חדר] ואם כן חלל הפתח מבחוץ לתוך חדר משכב נשים ומה נעשה צאותו חדר כו' נראה צעיני שיש לקיים מצוה צחדר שאנו דנין עליו לקצעה אחורי דלת (וכדלקמן סי' רפ"ט ס"ב כו') וע"ש שהאריך: יא. פטורים לפי כו'.

פירוש אף אם מכסה המזוזה דלא יהיה משום ציון כתבי הקדש מכל מקום כיון דאינם עשויים לדירת כבוד פטורים מהמזוזה ואין לעשות צם מזוזה: יב. במקום שיש טינוף כו'. פירוש שהוה עשוי לדירת כבוד אלא שלפעמים מצוי שם טינוף הלכך חייב מדינא אלא שיש לכסותה וע"ל (סעיף ג') [ס"ק צ']: יג. או שעשויה חלונות כו'. ר"ל מכל הרחות. נ"י: יד. ובית שער. הוה צית קטן שעושין לפני שער החצר והכל עושין אותו קפנדריא: טו. פטורים. כיון שאינם

שערי חצרות ושערי עיירות פטורים מהאי טעמא משום סכנה כדאיתא צ"ס ודלא כהעט"ז שכ' הטעם משום דכתב למען ירבו ימיכם וגו' והעודדי כוכבים אינם חפלים צוה שהרי אין מקיימין התורה כו': ז. וכן חצרות או עיירות בו'. שמקלת עוצדי כוכבי דרים שם אפי' רוצס ישראלים פטורים משום סכנה ומוזה הטעם אין עושין מזוזה צשערי רחוצות כגון צק"ק קראקא וצק"ק פראג שקצבו שערים צרחוצו' היהודים ונאגרים צלילה ולא קצבו צה מזוזה לעולם והאי טעמא משום סכנה דעלילות המושל מזומנות (היו) תמיד על שונאי ישראל ועוד מטעם אחר אין עושין שם מזוזה משום ד[הגויים] צודאי יטלוה וצוזה ואם כן יהיו גורמין ציון לכתבי הקדש ומכאן למדנו לישראל החוכר חכירות מן השר למכור יין שרף או שר או מי דצש שקורין שענק (ועצדי השר) [והגויים] ממלאים הצית צכל יום ורגילים ליקח מזוזה ונוהגין בהם מנהג ציון שאין לעשות מזוזה צאותן פתחים אלא אם כן שהפתח הוה צמקום שמור מן העוצדי כוכבי שלא יטלו המזוזה ממנה. כ"כ הצ"ח: ח. ודוקא אפי' כו'. כלומר דוקא אלו שאינם צית דירה ממש אכל חדר שהוה צית דירה ממש כו': ט. ויש מקילין ואומרים כו'. כי הצ"ח דהוה הדין היכא דרגילין הנשים לרחוץ צצית החורף או צחדר כנשי דידן דלי אפשר לרחיאה אלא אם כן היא ערומה ואיכא ציון דכתבי הקדש ומשום הכי נתפשט המנהג שאין עושין מזוזה כי אם צפתח הצית הסמוך לר"ה והיינו

משום דרוחצין צצית החורף צחורף וצהחדרים צקין ועומדים שם ערומים כו' ומקרוצ נהגו הלומדים לעשות מזוזה לכל הפתחים שצצית ומיהו כריכין ליזהר שלא יעשו מזוזה צמקום שרגילין שם לרחוץ ולצבס טינופת צגדי קטנים עד כאן ומיהו נראה שיש לתקן מזוזה צכל הפתחים ויכסה המזוזה כדלקמן סעיף ה': י. חייב לב"ע. כתוב צספר מעדני מלך סוף ד' ע"ח [דצרי חמודות ס"ק מ"ו] ולא מיהא איכא לצרורי אם אותו החדר יש לפנים ממנו עוד חדר אחר ושם אינו משכב נשים לתשמיש המטה והוה חדר שחייב צמזוזה אלא מפני שהיכר ציר ודלת סובצין (אותו) [צאותו חדר] ואם כן חלל הפתח מבחוץ לתוך חדר משכב נשים ומה נעשה צאותו חדר כו' נראה צעיני שיש לקיים מצוה צחדר שאנו דנין עליו לקצעה אחורי דלת (וכדלקמן סי' רפ"ט ס"ב כו') וע"ש שהאריך: יא. פטורים לפי כו'.

פירוש אף אם מכסה המזוזה דלא יהיה משום ציון כתבי הקדש מכל מקום כיון דאינם עשויים לדירת כבוד פטורים מהמזוזה ואין לעשות צם מזוזה: יב. במקום שיש טינוף כו'. פירוש שהוה עשוי לדירת כבוד אלא שלפעמים מצוי שם טינוף הלכך חייב מדינא אלא שיש לכסותה וע"ל (סעיף ג') [ס"ק צ']: יג. או שעשויה חלונות כו'. ר"ל מכל הרחות. נ"י: יד. ובית שער. הוה צית קטן שעושין לפני שער החצר והכל עושין אותו קפנדריא: טו. פטורים. כיון שאינם

באר הגולה

ג כדנתי רב כהנא קמיה דרב יהוד' וכו' שם וכ"כ הרי"ף והטור בשם אביו הרא"ש: ד ברייתא שם: ה ברייתא שם: ו לשון סמ"ג (והגהמ"י ומרדכי וסמ"ק): ז לשון הכל בו: ח מימרא דרבה בר שילא א"ר חסדא מנחות דף ל"ג ע"ב וכדמפרש שם בגמ': ט שם באכסדרא דבי רב: י ברייתא שם באכסדרא חייבת ומוקי לה באכסדרא רומיתא: יא ברייתא יומא דף י"א ע"ב: יב ברייתא מנחו' דף ל"ב ע"ב דבית שער ומרפסת חייבין ותירצו התוס' שם בשם הרי"ף דהכא בפתוחה לבית:

ביאור הגר"א

[ג] וכן חצירות כו'. שם באגודה כ' משום סכנה וכמ"ש ביומא שם: [ד] ודוקא אלו כו'. ממנ"ש בית התבן כו' ל"ל בית התבן דקאמר הא אף בבית כן וסברא אחרונה ס"ל לאורחא למילתא נקט ועיקר כסברא ראשונה וכמנ"ש מה בית העשוי כו' דוקא העשוי לכך: [ה] ונ"ל כו'. לאפילו ס"ת

באר היטב

(ה) שמהק"ת. אפילו רובם ישראלים פטורים משום סכנה ומזה הטעם אין עושין מזוזה בשערי רחובות כגון בק"ק קראקא ובק"ק פראג שקבעו שערים ברחובות היהודים ונסגרים בזילה ולא קבעו בהם לעולם שום מזוזה ועוד מטעם אחר אין עושין שם מזוזה משום שהעובדי כוכבים זולאי יטולה ויבזזה וא"כ יהיו גורמין בזיון לכתבי הקדש ומכאן למדו לישראל החוכר חכירות מן השך למכור יין שרף או שר או מי דבש שקורין שענ"ק והעובדי כוכבים ממלאים הבית בכל יום ורגילים ליקח המזוזה ונוהגין בהן מנהג בזיון שאין לעשות מזוזה באותן פתחים אלא"כ שהפתח היא במקום שמור מעובדי כוכבים שלא יטלו המזוזה. עכ"ל הש"ך: (ו) חייב. וכתב בס' מעדני מלך ואלא מיהא איכא לברורי אם אותו החדר יש לפניו ממנו עוד חדר אחר ושם אינו משכב לנשים לתשמיש המטה והוא חדר שחייב במזוזה אלא מפני שהיכר ליר ודלת סובבין אותו וא"כ חלל הפתח מבחוץ לתוך חדר משכב נשים כו' נראה בעיני שיש לקיים מצות מזוזה בחדר שאנו דנין עליו לקבעה אחרוי הדלת עכ"ל והב"ח כתב דנחפשו המנהג שאין עושין מזוזה כ"א בפתח הבית הסמוך לר"ה והיינו משום שהנשים רוחלות בבית החורף בחורף ובחולדים בקיץ ועומדים שם ערומים וכו' ומקורו נהגו הלומדים לעשות

פתחי תשובה

(ד) ובית הבקר. וועיין בת' משכנות יעקב סימן ס"ג מ"ש בזה: (ה) בית הכנסת. וועיין (בת' החם סופר סי' רפ"א) מ"ש בזה: (ו) המרחץ. עיין בתשובת אר"ז (פנים מאירות ח"א סימן פ"ז) שאם עשו שינוי מעשה בגופו של מרחץ ועקרו התנור וכיוצא ועשו אותו בית מותר לדור בו ולכרך ולהניח בפתחו מזוזה ע"ש. וכ' בס' חמודי דניאל כ"י מאלף היו שיעושין ממנו לפעמים מרחץ פעם אחת או ב' בשנה חייב במזוזה אלא דיך לכסות בשעיה (עט"ז סק"ה) וכן מותר להפילל בתוכה ע"ש: (ז) לכסות. עיין בספר יד הקטנה פ"ג מהלכות מזוזה אות י"ג שכתב דכל זה מייירי כשיזדמן לפעמים במקרה איזה דבר מטונף והוא מוכרח להיות נגד המזוזה דהיינו שא"א בענין אחר אז דינו לכסות אבל חלילה לעשות בקביעות שום דבר בזיון נגד המזוזה ולסמוך על הכיסוי כגון לכבס לפניו תמיד טנופת של בגדי קטנים או לקבוע

רבי עקיבא איגר

(ש"ך סק"ו) וללא כהעט"ז. ע' בת' בנימין זאב (סי' קס"ז) ולזה כוון העט"ז: סעיף ה (ט"ז סק"ה) יכסה המזוזה בשעיה. ע' במג"א (סי' מ') שהשיג בזה ולעתו דלגי בזכוכית ופריסת סודר עליה:

ערוך השולחן יורה דעה סימן רפו

סעיף כה אמרינן בסוכה [ח' ב] שתי סוכות של יוצרים זו לפנים מזו הפנימית חייבת במזוזה והחיצונה פטורה ופירש"י [ד"ה שתי] דרך היוצרים עשויים להם שתי סוכות בפנימית דר ומצניע קדרותיו ובחיצונה עושה מלאכתו ומוציא קדרותיו למכור עכ"ל ופריך ותיהוי חיצונה כבית שער הפנימית ופירש"י [ד"ה ותיהוי] דחייב במזוזה מדרבנן ומתרץ משום דלא קביעא ופירש"י [ד"ה משום] לא זו ולא זו דבר קבוע ואין הפנימית חשובה להיות לה בית שער עכ"ל ומבואר מדבריו דרק לענין בית שער פטורה משום דלא קביעא אבל הפנימית אף על גב דגם היא לא קביעא מ"מ סוף סוף הרי דר בה כל השנה וחייבת במזוזה ומזה יש ללמוד דאם יש לאחד סוכה שהיא בניין עראי ומ"מ אם דר בה כל ימי השנה חייבת במזוזה ודווקא דירה קבועה אבל אם אינו דר בה אף שעושה בה מלאכתו לא מקרי דירה שהרי רש"י פירש שעושה מלאכתו בחיצונה ועכ"ז פטור אלא מפני שהיא עראי אבל בבניין קבוע כשעושה בה מלאכה וודאי חייב במזוזה דלא גרע מבית האוצר [כנלע"ד]:

סעיף כט והרמב"ם שם כתב שתי סוכות של יוצרים זו לפנים מזו החיצונה פטורה מן המזוזה לפי שאינה קבועה עכ"ל וכתב הראב"ד וז"ל אף הפנימי אין לה קבע עכ"ל וכוונתו כפירש"י אבל הרמב"ם נראה שמפרש דהפנימית קבוע שהרי לא כתב שאינן קבועות אלא שאינה קבועה והיינו החיצונה ולא הפנימית והטור והש"ע סתמו דבריהם ע"ש ואמנם תמיהני על הרמב"ם למה לו טעם זה והא הגמ' מתרץ זה אקושיא דבית שער והרמב"ם הרי פסק דבית שער פטורה ממזוזה שם בדין ז' וכמו שיתבאר בס"ד ולפי מה שיתבאר בסעי' ל"ג א"ש:

סעיף ל אכסדרה והוא המקום שיש לו ג' כתלים ותקרה אף על פי שיש לה שני פצימין ברוח רביעית פטורה מפני שהפצימין להעמיד התקרה הם עשויין ולא משום מזוזות אבל אם יש לה מחיצה גם ברוח הרביעית אף על פי שהיא נמוכה או שעשויה חלונות חלונות חייבת ולדעת הרמב"ם דווקא כשיש דלת ואפילו עשויה חלונות מכל צדדיה חייבת במזוזה כשיש בה מזוזות ומשקוף ולהרמב"ם גם דלת:

סעיף כה וזה שכתב שיהיה גובה י' טפחים יתבאר בס"י רפ"ז וזה שכתב שיהיה הבית חול כבר נתבאר וכן במה שכתב שעשוי לדירת אדם כבר נתבאר שחולקים עליו בזה וזה שכתב שיהא עשוי לדירת כבוד כבר נתבאר וזה שכתב שיהא עשוי לדירה קבע ה"פ למעוטי כמו סוכה שהיא דירת ארעי רק לחג הסוכות וז"ל רבינו הב"י בסעי' י"א סוכת החג בחג והבית שבספינה והחנויות שבשווקים פטורים עכ"ל מפני שהם דירת ארעי [ש"ך סק"א] ואפילו יושבים שם כל היום מ"מ כיון דבלילה אין יושבין שם הו"ל דירת עראי ופטורים [ט"ז סק"י] אבל חנות שבביתו הפתוח לרה"ר וודאי חייבת במזוזה [שם]:

סעיף כו ולענ"ד דברי רבינו הב"י והמפרשים שכתבו דין דחנויות להלכה מאד תמוהים דדין זה הוא מהרמב"ם שם דין ט' שכתב וז"ל החנויות שבשווקים פטורין מפני שאינן קבועין לדירה עכ"ל וכוונתו לפי שיטתו דמצריך שיהא עשוי לדירת אדם ובית האוצרות פטור אבל אנן דקי"ל דחייב הרי לא גריעא חנות מבית האוצר שהרי סחורה מונח שם תמיד והמפרשים תפסו דמשום דירת עראי פטור ואינו כן וראיה לזה דהרמב"ם מקודם [שם הל' ט'] כתב דין סוכה וספינה וכתב הטעם שאין זה דירת קבע וז"ל לפי שאינן עשויין לדירת קבע ובחנויות כתב לפי שאינן קבועין לדירה כלומר לדירת אדם אלא לסחורה [ועל הטור ל"ק לי מפני שהוא הביא מקודם בבית התבן גם דעת הרמב"ם ולכן כתב זה להרמב"ם אבל בש"ע לא הביא כלל דעת הרמב"ם ועכ"פ לדינא כל חנות חייבת במזוזה]:

סעיף כז ודע דהא דסוכה פטורה מן המזוזה זהו בסוכה שרק בסוכות יושבים בה ולא בכל השנה אבל סוכות שלנו העשויים בחזר שדרים בה כל השנה ובסוכות נוטלים הגג ומסככין אותה נראה דגם בסוכות חייבת במזוזה שהרי עכ"פ היא דירה קבועה לכל השנה כולה וכן יראה לי הך דבית שבספינה זהו כשעשו בית עראי בספינה אבל בספינות שלנו שיש בהם בתים קבועים וגם בספינות ההולכות על הנהרות שיש בכל ספינה בית קבוע וקורין לה קאיוט"א חייבת במזוזה שהרי היא דירה קבועה [ודין ספינה לא ידענו מקורו והב"ח כתב שמצא כתוב דתוספתא היא ע"ש וחפשי ולא מצאתי]:

סעיף לא גרסינו ביומא [י"א א] תניא בשעריך אחד שערי בתים וכו' יכול שאני מרבה אף בית שער אכסדרה ומרפסת ת"ל בית מה בית מיוחד לדירה יצאו אלו שאינן מיוחדין לדירה ע"ש ובמנחות [ל"ג ב] תניא להיפך בית שער אכסדרה ומרפסת חייבין במזוזה ע"ש והנה באכסדרה פריך שם הש"ס אהדדי ומתריך דכאן מיירי בלא רוח רביעית דאז פטורה ובמנחות הוא כשיש מחיצה ברוח הרביעית כמ"ש בסעי' הקודם אך הש"ס שם לא הזכיר ברייתא דיומא אלא מימרא דר"ח דאכסדרא פטורה ממזוזה ופריך מברייתא ומתריך כמ"ש ובבית שער ומרפסת לא הזכרה בגמ' ברומיא אהדדי:

סעיף לב והנה רש"י שם ובסוכה [ח' ב] וכן התוס' במנחות וביומא שם כתבו דמדאורייתא פטירי כדדרשינן מקרא והחיוב הוא מדרבנן ע"ש והר"ן בסוכה שם הסכים לזה מפני שפתוחים למקום חיוב ע"ש והר"ף בהל' מזוזה תירץ וז"ל ואי קשיא לך וכו' התם כשהבתים פתוחים לתוכו עכ"ל וצ"ל דכוונתו כן דאם הבית שער הוא בחצר כדפירש"י ביומא שם וז"ל בית שער בית קטן שעושין לפני שער החצר וכו' עכ"ל פטור ממזוזה ואם הבית שער הוא קודם הבית ופתוח לבית חייב גם בהפתח השני שלצד חוץ חוץ מהמקום שנכנסים לו מהבית [טור] וכעין זה תירץ בעל המאור שם דבפתוח לבית חייב ובפתוח לחצר ולאכסדרה ומרפסת פטור ע"ש והר"ן כתב בכוונת הר"ף דפתוח לחצר ג"כ חייב והא דפוטר הוא בפתוח לגינה דווקא דלאו בית דירה היא וכ"כ הרמב"ן במלחמות ע"ש והמרדכי כתב באמת בכוונת הר"ף כמ"ש ע"ש:

סעיף לג וכן מתבאר מדברי הרמב"ם שכתב בית שער אכסדרה ומרפסת והגינה והדיר פטורין מן המזוזה מפני שאינם עשויים לדירה ואם היו בתים החייבים במזוזה פתוחים למקומות אלו חייבין במזוזה עכ"ל הרי שחייב בבתים פתוחים לתוכו ולא בדבר אחר וידוע שהרמב"ם הולך בשיטת הר"ף ועוד שהרמב"ם סיים שם וז"ל לפיכך אחד שערי חצרות ואחד שערי מבואות ואחד שערי מדינות ועיירות הכל חייבין במזוזה שהרי הבתים החייבין במזוזה פתוחין לתוכן אפילו עשרה בתים זה פתוח לזה וזה פתוח לזה הואיל והפנימי חייב במזוזה כולן חייבין ומפני זה אמרו שער הפתוח מגינה לחצר חייב במזוזה עכ"ל:

סעיף לד ביאור דבריו זהו הולך לשיטתו בבית התבן וכו' דכל שאינו לדירת אדם אינו חייב במזוזה והחיוב של שערי חצרות ומבואות ועיירות אינו מפני חיוב

עצמן אלא משום שהבתים פתוחים לתוכן כלומר מפני שהרוצה ליכנס לבית מוכרח לעבור דרך עליהן ולכן בית שער אכסדרה ומרפסת והגינה והדיר אם אין הכרח שהבא אל הבית יעבור דרך עליהן כגון שהבית שער עומד לפני החצר וביכולת לבא אל הבית שלא דרך הבית שער כגון שיש בחצר כניסה אחרת אותו בית שער פטור וכן האכסדרה והמרפסת והגינה והדיר אם בהכרח לבא לבית דרך עליהן חייבות במזוזה ואם לאו פטורות ולכן שער הפתוח מגינה לחצר כלומר ואין דרך אחרת לבא אל הבית בלעדן חייב במזוזה [כנלע"ד בכוונתו] ונראה שהיה מפרש מאי דכתיב וכתבתם על מזוזות ביתיך ובשעריך הכוונה השערים שדרך שם נכנסים לבית ונראה שכן תפס גם בכוונת הר"ף שלכן תלה בבתים פתוחים לתוכו משום דמקור החיוב הוי רק על הבתים וממילא גם להמקומות שמשם נכנסים להבתים:

סעיף לה אבל רוב רבותינו לא הלכו בדרך זה אלא דחיוב השערים הוא חיוב בפ"ע ורק בית שער ומרפסת שאינו לא דירה ולא שום תשמיש חייבין מדרבנן [רש"י ותוס'] ואלו מחייבים בפתוחים לבית ולחצר ולא פטרו רק הפתוחים לגינה [רמב"ן ור"ן] ולדברי המחייבים מדרבנן מחייבין גם בפתח הגינה אם הפתח עשוי כהלכתו בשני מזוזות ומשקוף ולהרמב"ם גם דלת דכן מוכח בש"ס ואף דהטור והש"ע לא הזכירו רק בית שער ה"ה לכולהו וכן הסכימו כל מפרשי הטור [ב"י וב"ה ודרישה] ומפרשי הש"ע [ש"ך סקט"ז וט"ז סק"ז] וזה שלא הזכירו רק בית שער משום דזהו התחלת הברייתות והקושיות והסתירות הם מבית שער יותר משום דסתמא דגמ' בסוכה [ח' ב] פשיטא לה דבית שער חייב במזוזה וס"ל לרש"י ותוס' דמדרבנן חייבו כל פתח אף של גינה אבל באכסדרה נשאר הדין כמ"ש בסעי' ל' מפני שכן אמרו במנחות שם לחלק בין אכסדרה החייבת להפטורה ולא חילקו כמו בבית שער ומרפסת [ובזה מתורץ כל מה שהקשה הב"ח ע"ש ודו"ק]:

סעיף לו וז"ל הטור מרפסת שהיא דרך לעלות בה לעליות ובית שער והגינה פטורים ואם בית פתוח לאחד מאלו חייב אף במקום שנכנסין לו מרה"ר חוץ מהמקום שנכנסין לו מהבית ור"י פירש דבית שער חייב מדרבנן אפילו אין בית פתוח לו עכ"ל וכ"כ בש"ע סעי' ז' ולא דווקא בית שער דה"ה מרפסת וגינה וכמ"ש ועוד כתבו בית שער שפתוח לבית ולחצר חייב בשתי מזוזות אחת במקום שפתוח לבית

שהרי בה עולין לעליות ולהיפך גינה אינה מצויה
שהבית פתוח לה לכן הזכירו בית שער שמצוי בכל
גווני אבל לדינא אין נ"מ ובמדינתנו אין רגילים
בבית שער]:

ואחת במקום שפתוח לחצר ובית שער העומד בין
הגינה לבית חייב בשתי מזוזות אחת במקום הפתוח
לבית ואחת במקום הפתוח לגינה עכ"ל [וכבר כתבנו
למה הזכירו רק בית שער ועוד נ"ל משום דבית שער
שייך בכולהו אבל מרפסת תמיד היא פתוח לבית